

Transkribering av intervju

K: = Meg selv

L: = Læreren

Intervju med kvinnelig lærer_1 med fag matematikk og religion. fil: DS_20004.wma

K: Da er vi ***navn***(hennes navn) i gang, så da tar jeg bare koppene bort dit, så er det første spørsmål: Fortell meg om hvordan det å være faglærer på denne skolen.

L: Ja hva mener du med det?

K: eh, nja, altså det å rett og slett hvordan er det å undervise i dine fag på denne skolen her?

L: Det er mange perspektiver på det da...

K: mmmm

L: Men, eh, altså jeg kan begynne på at det er veldig fint å undervise her på mange måter, det er mangfoldig. Det er mang fine lærere, og

K: Noen utfordringer med det å være faglærer?

L: Det er nok ikke så forskjellig fra en annen skole, mmm.

K: Si utfordringer, hva tenker du på da?

L: Det er uro, det kan være uro, det kan være disiplinproblemer eller det kan være, ja, dårlig oppførsel for det meste, og det kan være slappe elever ikke minst hehe.

K: hehe, ja

L: Som ikke har særlig ambisjoner rett og slett

K: som ikke har fremtidsutsikter?

L: Utsikter, kanskje ja, men de klarer ikke se det heller, og hva det kommer av er det store spørsmålet da, så det er det som er vår utfordring å skape ambisjoner hos dem og prøver at de hever seg kanskje litt fra det hjemmet de kommer fra, sine vaner, ja, at de kan komme fra flott hjem, men de har ikke utarbeidet sine egne behov. Har ikke eierskap til behov, eller til, til framtiden sin på en måte. De bare lever fra dag til dag

K: Ja

L: De bryr seg ikke om resten

K: Nettopp

L: Det er det som er...

K: Tenker ikke så mye framover

L: Det kan skape disiplinproblemer, ikke sant. Det blir en sirkel, en motsirkel.

K: Så i denne problematikken, også hvordan hvordan er det du relaterer deg til dine elever?

L: Mmmm. Ehhh, ja. Kan du utdype det?

K: Altså hvordan er du forholder deg. Hvordan er elev-lærer-forholdet hva er det?

L: Altså det er veldig fra elev til elev. Det er veldig individuelt hvordan, jeg holdt på å si hvordan man er mot en elev. Du må betrakte bare dem på deres premisser

K:Mmmm

L: På hans eller hennes premisser. Det er ikke en fasit på et generelt fag. Det blir vanskelig å

K: Har du noen eksempler på hvordan du forholder deg til elever på litt ulike måter?

L: Ja det kan man bare noen elever er man en kompis eller en slags venn med. Man kan tulle, som man kan bruke ordet «kødde», noen må man være streng med og sette på plass og, og, og, og sette veldig klare grenser. Hvor er moroa starter og moroa slutter. Det er veldig forskjellig fra elev til elev og fra klasse til klasse fra større til mindre grupper hvordan man er. Man er ikke samme avhengig av hvor man er. Man kan bare i en klasse kan spille en kompisrolle, men av og til må man være en soldat-politi skikkelse.

K: ja, det er interessant og du nevnte gruppe og individ. Det er litt interessant. Er det annerledes hvordan man relaterer seg til, eh, en som er fra Somalia for eksempel kontra en som er fra Thailand? Eh, er det da litt nasjonale forskjeller eller vil du si at det er grupper

L: Jeg føler ikke det, jeg føler ikke det

K: Er det enkeltindivider eller

L: Det er mere enkeltindivider. Det kommer veldig an på språket, Hvordan eh, hvordan de behersker språket ikke minst, jeg tror det er nesten det vi eh, relaterer våre forhold ut fra. Mmm

K: Nettopp. Så du vil da mest si individer rett og slett,

L: Ja, mmm

K: Det er interessant. Eh, hvordan vil det da eventuelt være da sosial status hjemme? Er det noen forskjeller her på skolen på det?

L: Ja, det er det, ja

K: Hvordan er det i denne klassedynamikken, i klasserommet, disse forskjellene.

L: Mmmm, elevene som kommer fra mere ressurssterke hjem de, de er tross alt ofte større ambisjoner, har et helt annet forhold til forhold. De som kommer fra ressursvake hjem, ikke alle, ikke misforstå her, men eh, ut fra, altså jeg har ikke noen forskning på det, men det er bare mine egne observasjoner jeg baserer meg på er de, de skaper ofte mere uro, de er mere usikre. Usikkerhet skaper også uro. De har på en måte ikke, ikke visjoner. Mmmm.

K: Ja, det er spennende. Det er interessant og, i denne, i dette samspillet her blir denne dynamikken, hvordan klassen fungerer blir jo veldig viktig.

L: Mmmm

K: og hvordan er da du som faglærer, eh på å bygge et godt klassemiljø? Hva er det du gjør og at elevene skal danne gode relasjoner til hverandre?

L: Det er forskjellig fra klasse til klasse, jeg har jo. Det er veldig store forskjeller mellom klassene, kjempestore forskjeller. Jeg hadde klasse i fjor hvor alle hadde veldig store ambisjoner, nesten altså bortsett fra kanskje to enkelte som ikke utpekte seg. De turde på en måte ikke å utpeke seg i klassen. De, de er gått opp et par karakterer fra 8. klasse til tiende klasse, hvertfall de fleste en og noen to. Alle har gått opp. Uansett. Og jeg har klasser som ikke har noe særlig, eh, ambisjoner som jeg de fleste klassene jeg har hatt, de i løpet av år har de kommet seg litt da.

K: Men som ...

L: Men hva jeg gjør at de skal eh, i mere klasser hvor det er mere uro, unntatt, det nytter ikke å ha, altså, hehe, det blir på en måte paradoksalt, men det nytter ikke å ha så veldig spennende undervisning, dessverre

K: Javel?

L: Fordi de klarer ikke å styre seg selv hvis det blir alt for mye more, så klarer de ikke se grenser hvor går moroa og hvor er ... De må styres med jernhånd, ja også, jeg er dramalærer oppi det hele og jeg prøvde faktisk, da jeg begynte å jobbe som lærer for mange år siden, da prøvde jeg med spennende dramaøvelse, men det fungerte ikke, det gikk bare over stakk og stein. De forsto ikke hva de skulle gjøre. Det var bare tull. Da fungerte det med veldig strikt undervisning hvor det er litt kjedelig. De sitter og skriver og jeg snakker og de kan litt sånn dialog med klassen, til en viss grad går an, men, men det må være nokså sånn stadig holde dem i, hehehe,

K: Nettopp, eller så blir dem for ukonsentrerte...?

L: De blir for ukonsentrerte, de klarer ikke å styre seg som gruppearbeid, bare flyter. Mmm

K: Hmm, da er det dette du mener at klassene skiller seg veldig fra hverandre?

L: Mmm, ja. Man må føle på klassen på modenhetsnivå rett og slett. Modenhet som blir litt stikkordet her og.

K: Da har du sagt hvertfall en ting med spennende undervisning eller dette da med jernhånd kan være med på å prege elevene på, hvis jeg skjønner deg rett, med å lære godt, eh, men kan du gi et eksempel til på noe som du som lærer er med på å gjøre at de, de har det bra sammen? Elevene i klassen?

L: Altså det er veldig prosess, veldig prosess, det er fra time til time, det er nokså langsiktig arbeid, det gjøres ikke på en time. Jeg har hatt studenter og vi har pratet mye om det og det å skape ro i klassen, er ikke bare gjort i time, det er ikke bare bestandig komme og få ro, men man må jobbe og jobbe og jobbe noen flere timer, og jo mere man er i klassen jo bedre er det for en, for en, eh, så jeg er kontaktlærer i en klasse hvor det fungerer nokså fint, men det er mye tyngre i en klasse hvor jeg er bare faglærer hvor jeg kommer for to timer. Det er heller ikke gitt fag og som veldig kort vanskelig å hehe, si en spesifikk ting man gjør. Det er ofte veldig over tid. Og faglærer sliter mere

enn kontaktlærere ikke minst. Det som er veldig viktig er å bygge relasjoner med hver enkelt elev. Det gjør man heller ikke bare i timen, det må man gjøre litt i friminuttet, man må gjøre etter timen, før timen, hele tiden være på vakt, kjenne elevene på skolen, i hvertfall de man har mest med å gjøre. Men også de som man ikke har så mye med å gjøre. Så det er å bygge relasjoner hele veien.

K: Tror du at dette her med at du har disse en til en pratene eh, med elevene dine, er med på å gjøre at de ...

L: Ja,

K: ... seg i mellom ...

L: Ja

K: ... går det mye bedre med hverandre?

L: ja det tror jeg

K: Interessant

L: Man liksom bygger på med dem men også mellom dem

K: Spennende.

L: Ja

K: Hvilke hovedutfordringer har du i hverdag, i ditt møte med, med ulike kulturer da i klasserommet ditt?

L: Ja, skape toleranse for alle sammen, at de tolererer hverandre holdt jeg på å si. Vi er jo en god del muslimske elever, ikke sant, i forhold til andre religioner som de kommer ofte imellom, men det må man ofte rette på. En god del, de kaller hverandre det ene og det andre uten kanskje å mene så veldig mye med det, men de fortsatt gjør det likevel, så man må ta det veldig på alvor. Mmm.

K: Nettopp.

L: Er de faktisk, ja, har respekt for hverandres vaner, ja for hverandres kulturer.

K: Så en bevisstgjøring på andre livssyn enn det en selv har [Samtidig]

L: bevisstgjøring ja [Samtidig]

K: og da føler det er kanskje en litt en hovedutfordring på akkurat muslimer i forhold til det?

L: Ja, det tror, mmm, ja.

K: At der er det litt ekstra spenning da.

L: ekstra spenning ja.

K: Så, eh, hvordan har du det i forhold til slik spenning, altså hvordan jobber du med en sånn spenning?

L: Hmm, det er forskjellig, eh, i, det blir veldig tema i RLE. Det er hehehe, rett og slett, altså ungene er jo ganske enkle av og til, så det er ofte ikke godta det de sier, altså alle stygghetene de slenger til hverandre, bare distansere seg fra det. Det tolererer vi ikke, rett og slett.

K: Så dette her med

L: men også snakke med dem på en eh, altså, ikke gi et svar her heller, eh, snakke med dem etterpå hvorfor det er viktig å referer til deres empati, ikke sant, til deres på en måte hehe, til selv, ja hva heter det, altså empati og ja de klarer og leve seg inn i situasjon selv, men også stoppe det veldig ved rota. Ja, altså det kommer av og ganske veldig brått. Nei, her må du stoppe det er, det kan ik, sånn kan vi ikke si rett og slett. Og så snakke med dem hvis det er anledning med dem etterpå hvorfor man vi gjør det. Slik at de ikke tar det veldig ille opp, man kan bli veldig uvenner med andre elever også, veldig brått.

K: Nettopp.

L: Mmmm

K: Eh, det går litt innpå det vi har pratet om eh, før, eh nå har vi snakket om hvilke spenninger det fins. Føler du det er noe annen spenning du har lyst til å si som finns, eller i klasseromssituasjonen med deg som faglærer?

L: Kommer ikke på noe

K: nei, helt i orden. Eh, Hvilke rolle spiller du som lærer i denne integreringssituasjonen i klassen med tanke på at skolen er samfunnets hovedarena for integrering?

L: Mmmm, vi har jo retningslinjer her på skolen som er ganske tydelige så vi har jo, eh, danne gruppe på tvers av vennetilhørighet også holdt jeg på å si, det er veldig viktig at de jobber med hverandre, for de ofte glemmer ganske mange motsetninger når de jobber med hverandre, at de fordyper seg i det faglige og skal løse problemet sammen, det er en veldig fin måte å integrere dem på, at de må forholde seg til andre elever. Så grupper-arbeid er veldig fint, par-arbeid hvor de har felles mål er veldig fint. Jeg har opplevd at det ble faktisk skapt vennskap på grunn av det også det tok litt tid, men plutselig ble de faktisk venner, folk som ikke ...

K: ellers har pratet sammen

L: mmm, nei (bekreftende nei på det jeg sa), som kom fra forskjellig skoler og ikke pratet sammen. Det tok litt tid, altså det er ikke gjort iløpet av en dag. Man må være tålmodig i skolen. Det skjer ikke over natta.

K: Åssen er det da i forhold til grupper å ha ulike religioner presentert innenfor samme gruppe eller kulturer

L: Da har jeg egentlig ikke opplevd som en stor problem, veldig stor problem, har jeg ikke opplevd nei

K: Har du opplevd det som en ressurs,

L: [nølende] nja, bortsett fra det som vi snakket om muslimer, så tror jeg ikke de tenker så mye på det til hverdag.

K: okei

L: Det kommer litt at de slenger litt her og der litt ukvemsord av og til, men hvor dypt det sitter, kan man lure på egentlig. Det er, tror ikke de tenker på så veldig mye på om du er muslim og du er kristen eller, nei. Det er ikke det.

K: Nei, nettopp. Så det enkelte som kommer ut er bare luft?

L: Ja, får håpe det, heheh.

K: Hehe,

L: Men det er ikke, hvertfall ikke blant de elevene jeg jobbet med, i klassen min.

K: Hvis det oppstår konflikter og det har det helt sikkert gjort, eller uenigheter i klassen, ve, hva er din rolle i forhold til det som skjer eller har du noen erfaringer med konflikter i klasserommet som har med kulturforskjeller å gjøre?

L: Sånn direkte, altså bortsett fra litt slenger litt sånn jøde og, og den slags, så har det ikke noe kulturforskjeller, det er nok andre forskjeller, eller andre konflikter. Ungdomskonflikter,

K: ungdomskonflikter, ja?

L: ja, rett og slett, sånn småmobbing og ja, kaller hverandre det ene og den andre, men det går nok ikke så inn på kultur og religion i utgangspunktet.

K: Okei. Så årsaker til at konflikter oppstår, eh, hva vil du si egentlig det er da?

L: Umodenhet

K: Umodenhet?

L: Ja

K: Som gjelder alle ungdommer uavhengig av hvilken kultur de har?

L: nhm, det ja, tja, jo, ja, ja.

K: ok

L: Jeg kan ikke si at jeg har møtt noen, kan jeg kan ikke snakke med henne fordi hun har sjal på hodet eller at han er muslim så vil ikke jeg prate, nei det har ikke jeg sett.

K: Det er jo veldig bra. Opplever du at eh, at noen av disse konfliktene som oppstår, eh, opplever du at noen av dem er litt sånn farlige eller.

L: Det kan være det ja. Av sånne vanlig, vanlige konflikter. Det kan være det ja. Det oppstår. Ikke jeg personlig, mine elever, men her på skolen har vi opplevd det, ja. Noe som førte til vold.

K: Har du opplevd noen konflikter som noe positivt?

L: Som førte til positiv utvikling etterpå?

K: Ja

L: Nja, jeg kommer ikke på noe nå.

K: Som regel er konflikter en ting som ikke er så bra.

L: Mmm, vi får si det sånn.

K: Har skolen eller du noen tradisjon for integrering, altså, eh, gjør skolen eller for såvidt du, for den saks skyld, noen tiltak til integrering i din hverdag. Du nevnte retningslinjer, er det noe annet?

L: Ja, vi jobber egentlig ganske systematisk med det. Gruppesamarbeid, relasjonsbygging, ehm, Altså vi har sånn anti-mobbeprogram på skolen, så det er ganske så systematisk jobbing.

K: Så du ser på dette anti-mobbeprogrammet som en del av et, å integrere elevene, eller drive med integrering her på skolen

L: Jada, det er satt veldig i system, hehe, så det som er satt i system kan funke sånn. Det er en del av det ja. Mmm. Det er greit å gjøre seg bevisst at lærerne gjør det bevisst at de tenker det på til hverdag, at mobbing kan forekomme og hvordan kan vi håndtere det og, ja og at elevene er integrerte og ...

K: Bra, nå har jeg lyst til at vi skal snakke mer spesifikt om fagene dine, og da eh, på disse spørsmålene er det viktig at du skiller fagene dine fra hverandre,

L: ja

K: fordi jeg er interessert i disse fagene isolert. Og føl deg gjerne fri til å drøfte dem seg imellom. En ting er at du kan fortelle meg om hva du føler er viktig med fagene dine?

L: Skal jeg fortelle deg om RLE for seg og matte for seg?

K: ja

L: Jeg begynner med RLE da, det er et fag som er viktig for den, for den kulturelle utviklingen hos elevene som skaper kunnskap om ting som de ikke ville tilegne seg ellers til hverdags. Hverdagsviten bestandig, er litt dypere enn det. Den skal skape ofte skape tanker som de ikke vil danne seg på egenhånd, refleksjoner. Det er veldig viktig, føler jeg, ikke bare på denne skolen, men videre i livet, å kunne faktisk noe om andre religioner, eh, men også ha tanker rundt det, rett og slett. Ikke bare fakta, men tanker, hvorfor er det sånn. Og det er nok det som er mest utfordrende med faget med det modenhetsnivået som elevene er på nå. Å skape refleksjon rundt det. Det er utfordrende, men det er veldig viktig, kanskje det som er viktigst. Og at de er i stand til å observere verden fordi det jeg ser ofte på ungene på den alder at de ikke klarer å observere verden, klarer ikke se verden rundt seg. Hvordan ser bordet ut? [eleven] *Hva er det du vil av meg?* Men beskriv! [eleven] *Ja, nei.* Hvordan ser det ut? Klarer du ikke det? De har ikke ord til å beskrive ting, så fører det til det abstrakte ting, det sliter de ofte veldig med, abstrakte ting ja. Og da er vi over på matematikken, hehe,

K: Mmm, hehe,

L: Hehe, ikke sant, altså matematikken, for de fleste er matematikken veldig viktig til hverdag. Og at man ikke klarer seg i verden i dag uten grunnkunnskaper i matematikk, men også her sliter de utrolig for de kommer til mer abstrakt nivå. Det er veldig viktig å lære seg å rydde litt i tankene og tenke logisk, ikke minst er kjempe viktig. Kanskje RLE er, kanskje logikken der, når vi har lest og studert mere ser vi at logikken er kjempeviktig egentlig, grunnleggende, men det klarer ikke de, så det flyter litt mer i matematikken, klarer de ikke å distansere seg fra logikken, de må holde seg til logikken, ellers blir det rot, så det sliter de bestandig med da. Sånn logisk rekkefølge på ting er jo veldig, mmm.

K: Det å strukturere

L: Det å strukturere seg og rydde og ordne ting og ikke minst matematikken også hjelper veldig på å lese ting. Leseforståelse hjelper matematikken å utvikle.

K: Så du sier at matematikken hjelper til leseforståelse?

L: også ja, mmm

K: Ja det er interessant

L: Mmm Jeg ser ofte elever som sliter menneskjen (utydelig ord: med?) sliter også med matematikken. Og da snakker jeg ikke bare om tekstopp-gaver, men jeg snakker om å ja, regne matematiske oppgaver

K: Tall alene

L: Rett og slett tall, tolke tall alene, Mmm lese symboler ikke minst. Alt er jo lesing

K: At det går det på mengdeforståelse, at det går litt ut på det?

L: Ja, mmm

K: Okei! Det er jo veldig interessant. Spennende. Det jeg har lyst til å spørre deg om nå er hvilke konflikter kan oppstå i fagene dine. Da tenker jeg på rent faglige, faglige konflikter og de rent personlig motiverte konfliktene som får utløp i akkurat det faget.

L: Kan vi ta det første først, kan du gjenta det bare.

K: ja, hvilke konflikter kan oppstå i fagene dine?

L: Konflikter ja, eh. I, skal jeg snakke om ...

K: ja

L: ...fagene for seg. I RLE er det rett og slett lesemengde som de er utsatt for, hehe. At de ikke klarer å gå gjennom alt stoff og sortere det. Ikke minst, se hva som er viktig, hva de bør skjønne og huske. Vi klarer ikke huske hvis vi ikke forstår. De har av og til lite knagger å henge kunnskapen på, lite sa- det jeg kaller for matrisen det å legge tingene på. Nå har jeg hvertfall 8. trinn og der opplever jeg minimalt, de kan veldig lite om ting, overraskende lite. Veldig umodne på mange ting. Eh, matematikken, ja det er det gamle hehe, sette seg rett og slett, vise litt holdninger der også i mengden. Fordi ofte, mengdetrening er veldig viktig for mange elever i forhold til bedre, det har de ikke tålmodighet til. Veldig mye konkurranse fra omverdenen.

K: Så dette med konkurransematematikk, det kan være en konflikt?

L: Konkurranse fra andre ting, altså dataspill og hehehe, de konkurrerer med matematikk

K: Skjønner

L: Skjønner, hehe. Selve konkurranser liker de veldig godt. Konkurrere med, har laget quiz med et eller annet eller spiller spill, kan være de kjedeligste oppgaver, men hvis det blir satt i sånn spilllignende system, så våkner de med en gang, og hvis de skal få premie på slutten så er det ekstra jo attraktivt hehe.

K: Ekstra attraktivt, da er de motiverte hehe

L: Ja, da er de veldig motiverte hehe. Det kan være akkurat de samme oppgavene som de må regne hehe, hjemme. Plutselig blir det ikke kjedelige, så det er mange som våkner på det

K: ja, nettopp, eh, Nå har du snakket om de rent faglige konfliktene, men de rent personlig konflikter som går mer på akkurat det individet, eh, i disse fagene. Har du opplevd, eller kan du tenke deg noen konflikter som kan oppstå da?

L: Med mer konkrete elever med motivasjonskonflikt. Altså få dem til å bli motiverte som sagt, vet ikke om det går på sånn her konflikt?

K: Jo, det gjør jo det

L: og... utfordre dem, skap ambisjoner

K: Jeg tenker litt i forhold til religionsfaget, der har du jo hos noen så er det noen emner der som kan være litt sånn betente, eller litt sårbare

L: ja, jo ja, nå er jeg med. Jeg hadde en elev for ikke så lenge siden som som absolutt, han er jo litt spesielle, som absolutt ikke ville lære noe om jødedommen, uansett hva det var så var det ikke jødedommen tingen, i den ene timen, i den andre timen var det helt greit da hehe. Men det blir utfordring for meg å takle det, jeg er akkurat, hehe, kanskje ikke. man blir veldig provosert, jeg har en tendens til å bli provosert hvis de spiller litt for mye u-toleranse eller sånne ting da. Da blir jeg provosert hehe, så da særlig med religion. Hvis jeg finner holdninger som jeg ikke har problemer så blir jeg ikke helt... helt bekvemt med. Matematikken hmmm, der også forhold til deres forhold til faget, altså hva skal jeg med matte? Hva skal jeg med ligninger, hvorfor skal jeg lære ligninger, det er så kjedelig sier de, ikke sant. Så da blir man også litt, sånn provokasjon fra min side, mmm.

K: Mmm, spennende. Jeg bare tenkte på siden i den klassen som du har her, så er det jo flere religioner representert. Hva var det eh, hvis det er noe som jeg ikke vil lære noe om jødedommen, og så er det noen jøder i klasse, altså hva skjer da, hva, da merker jeg en fort en veldig spenning da. Kan du fortelle litt om det?

L: Da ville jeg gått litt mer varsomt fram, jeg vet at det ikke er noen jøder i klassen. Men eh, hvis jeg visste det på forhånd, jeg tror ikke elevene ville spille sånn ut hvis de faktisk visste at det var jøder i klassen, jeg tror ikke de ville reagere på den måten. Da måtte jeg ta eleven til siden og snakke med vedkommende etter timen, eller i timen eller, altså reflektere litt på holdningene sine.

K: Så du har egentlig ikke opplevd noen i religionstimen fra enten hjem eller enkeltindivider i/blant

elevene dine, at i undervisninga at det vil vi ikke lære om i det hele tatt?

L: Det er noe, det som jeg sa, det er noen ja

K: Det er enkelte som er det, ja?

L: ja, men ikke hele klassen nei,

K: Så, men du får dem til å lære litt om det emnet uansett?

L: Ja da, vi sier det hehe.

K: Vi gjør det hehe, vi sier det

L: Det er mange nivåer.

K: Ja det er klart. Eh,

L: men det er i alt man... mmm.

K: Kan du gi noen eksempler, eller gjerne fortell om noen av de beste og verste opplevelsene dine i fagene dine, eh, hvis det er noe, da er jeg hovedsakelig interessert i de kulturelle spenningene i undervisningen din som har enten vært veldig positivt eller veldig negativt, eh og ja. Kom gjerne med eksempler

L: De beste, begynner med det i RLE. Det er noen av elevene som synes det er spennende rett og slett i tiende klasse. De sier at det er gode lærere i tiende klasse det er veldig hyggelig hehehe. Eh, jo, eh, veldig god opplevelse hadde jeg da de hadde debatt, en gang og da kom det veldig flotte holdninger fra eleven. Det var veldig flott opplevelse mmm. Riktignok var det studenten som hadde det, men da kom det veldig fram hva elevene egentlig tenkte og ja, måtte kommentere for seg, det var veldig fint, det var i tiende klasse, sånn kan man ikke gjøre i åttende klasse, da blir det bare røre, hehehe, det er ikke enkelt. Det verste er når de sier som det før, at hvilke holdninger (negative) som kommer frem.

K: I matematikkfaget da?

L: I matematikken er det når de spør om hvorfor vi må lære om ting. Det syns jeg er ille også det å kommentere for noe som de egentlig ikke, de har ofte ikke forutsetning for å skjønne det heller, for man må gå ganske dypt i faget for å argumentere hvorfor de må lære om ligninger, de klarer ikke forstå det i begynnelsen av selve hehe, innlæringen. De beste er nok når de gjør det bra til slutt, når de kommer noen karakterer opp og jobber og virkelig vil gjøre det bra i faget da, er nok det beste. Det å komme noen karakterer opp i matte er veldig hyggelig, at de vil noe med det. At de skjønner at de må jobbe.

K: Mmmm

L: og ille nok er de, når de beskylder meg når jeg ikke forklarer bra nok. Det er ikke noe særlig, så gjør de ingenting selv på den andre siden, ikke sant. De er allerede store fl** [utydelig], og beskylder meg at jeg ikke forklare bra nok når de selv ikke er i stand til å forstå. Særlig når vi kommer litt videre i matematikken, så er de ikke i stand til å forstå, ja, når de ikke har grunnleggende kunnskap om tall, rett og slett, da klarer de ikke forstå litt mere abstrakt matte etterpå. Og så beskylder de meg om å ikke forklare, og det som er med matematikken så går det

veldig fort, vi har ofte ikke tid til å vende tilbake time etter time til å forklare og gå helt til først, eller tredje klasse barneskole, forklare enkle brøk, ikke sant, så det er veldig mmmm

K: Hva tror du, hva kan være årsakene til akkurat da noen henger litt mye igjen?

L: hehe, det kan du si, man kan lure på hva de, hvor de, har gjort i 7 år på barneskole når de kommer her og kan ikke pluss og minus, hva er årsaken da?

K: Vil du fortsatt si at det hovedsakelig er veldig individuelt eller vil du si at ...

L: Det er veldig individuelt

K: noe av det kan være litt kulturelt betinga?

L: eh, litt kulturelt også (noe usikker) samtidig

K: På hvilken måte da?

L: ... individuelt. Kulturelt, eh, folk, eh, foreldrene er analfabeter, det har vi noe av også, de analfabeter er ofte litt tilbake, men ikke bare de. Mange norske elever har oppegående elever som også har gjort det ikke så bra, så det er egentlig individuelt, ja. Prosentmessig er det kanskje en god del kultur og.

K: Men der er det også både og, hvis jeg skjønner deg rett.

L: Det er både og ja.

K: Men også en gruppering, så her er det både snakk om gruppe og individ?

L: Mmmm (ja)

K: Da tror jeg har skjont deg på det. Eh, noen, jeg tenker, noen opplevelser i forhold til ekskursjoner, religion er jo et fag man fort kan ha ekskursjoner

L: Man kan det hvis man her, hvis vi får tid.

K: Hvis man får tid, ja.

L: Ja, RLE er ikke et fag som er så veldig prioritert, bare to timer i uka, og når vi tenker ekskursjon, men vi får ikke tid til det, og da må vi ta fra andre fag, og det er ikke så veldig populært

K: Nettopp

L: Da må vi bruke opp en halv dag eller hel dag for å reise et sted

K: Hva føler du om det i forhold til...?

L: Det er veldig synd. Elevene viste veldig opplevelser som er viktig del av faget, mmm. For det blir veldig teoretisert, og elevene, som jeg sa før, ikke på det nivå, på det teoretiske abstrakte nivå. Det å ha grunnlag for å forstå ting, da er ekskursjon veldig fint for å, å skape motivasjon og la dem forstå bedre fagene. Men det er et spørsmål om tid, og ressurser, man må ofte være to lærere hvis vi skal reise et sted. Hvis vi skal ta t-banen til byen og, eh, da må vi to lærere, og det er litt vanskelig,

mm

K: åssen tror du det går, føler du det går på bekostning av klassemiljø?

L: nei,

K: at eh, vil ekskursjonen at klassemiljø kan bli bedre?

L: Jo, det gjør det. da før de felles opplevelse, både på selve målet at de skal oppleve sammen, og selve reisen ikke minst

K: Reisen alene ja

L: Reisen i seg selv, ja hehe med t-banen til byen hehe.

K: Nettopp

L: Man reiser sammen og skal holde seg sammen, så det kan bidra, ja. Være sammen på tur, enten det er skogstur, ofte skaper godt miljø, men eh, med k06 føler vi at det er mindre tid enn før, men samtidig vet jeg ikke om klassemiljøet er så mye bedre nå, det kan diskuteres. Så det må man bestemme selv, ja.

K: Ja Eh, hvilke eh verktøy ser du i fagene dine som kan brukes til arbeid med integrering av elever og stimulering til et positivt klassemiljø?

L: Verktøy, hva mener du?

K: Altså hvilke redskaper, altså hvordan kan du bruke religionsfaget, hvordan kan du bruke matematikkfaget

L: åja, sånn ja

K: til å arbeide med integrering av elever?

L: Matematikken bruker jeg ofte arabisk kulturarven til å reservere, fordi paradoksalt nok er det mange arabiske elever som sliter med matematikken, da bruker jeg faktisk opphavet til våre tall som eksempelet der araberne har vært kortesen for vår matematikkoppfatning med titallsystemet og den slags

K: Det er jo kjempespennende, mmm.

L: Eller andre kulturer, Egypten og sånne ting, er litt, altså rett og slett matematikkens historie. Eh, i RLE blir det også på samme måte, altså kulturarven, hvor viktig det er å gjøre, ikke minst de norske elevene obs på det, at det ikke bare oss europeere, jeg er jo ikke norsk selv så, hører på navn og tonefallet, men eh, vise at Europa er ikke verdens navle, ikke Norge ikke minst, ikke er verdens navle. Mmm.

K: Nettopp. Ja, et lite sidespørsmål, og du står fritt til å svare på det. Føler du at det kan være en ressurs at du ikke er norsk, eller ikke født i Norge, men at du har en annen kulturbakgrunn

L: ja, eh

K: i forhold til å jobbe med akkurat denne situasjonen som er på denne skolen her.

L: Ja, det tror jeg nok. Jeg referer til min historie. Jeg spør om hvordan elevene leser det, og de synes synd på meg at jeg kommer fra Polen, hehe. Jeg hørte også hehe,

K: uff...

L: De tror at vi må forklare at det er fattigdom der, men det er greit at jeg kan forklare og fortelle noe annet.

K: Mmm, nettopp, ja. Flott, eh. Hvilke muligheter er det i ditt fag, eller i fagene dine, som kan skape spenninger eller problemer da, eller eventuelt fremme integrering mellom ulike kulturer, bare en sånn tenkt situasjon, altså tenkt deg at dine fag, eh, hadde vært de gitte rammene for integrering, altså at det er fagene som bestemmer hvordan integrering skal skje. Hvilke muligheter tror du dette faget kan komme fram med i spenningen mellom ulike kulturer?

L: Mmm, jeg skjønner ikke helt hva du mente nå, hehe, kan du være mer konkret,

K: ja altså hvis du skal bruke, hvis tematikken er integrering, nå skal elevene jobbe med integrering eller du skal jobbe med integrering med elevene, og så skal du gjøre det med religionsfaget. Hvordan ville du brukt religionsfaget på akkurat det målet?

L: Da bruker jeg elevenes ressurser, rett og slett, hvor de kommer fra, de kulturelle ressurser, bruke dem direkte.

K: Så du tenker ikke hvordan du ville brukt selve faget til til de kunnskapsmålene faget er, eller med måten religionsfaget er lagt opp da?

L: Jeg må bare innrømme at det har jeg ikke tenkt så mye på.

K: Nei, mmm. Man da tenker du først og fremst da, i et religionsfag så er det lett å bruke elevenes kulturbakgrunn, og få brukt det med å diskutere og prate om det, å trekke elevene fram

L: joda, (puster tungt), faget kan jo brukes absolutt. Selve kunnskapen kan brukes til det. Jo mere de vet jo, eh, hvertfall jeg synes mere dybde jo mere holdninger de får. At kunnskap skaper toleranse.

K: Mmm, nettopp. Også hvis du tenker det samme om matematikkfaget, med tanke på at det er en ganske annerledes bruk av elevene i matematikkfaget enn religionsfaget. Hvilke muligheter eller hvordan kan du bruke matematikkfaget til integrering, da.

L: Da er veldig fint med problemløsningoppgaver hvor de kan løse dem sammen

K: Mmm

L: Mmm, litt sånn større (puster tungt), vi har noe som heter prøve muntlig her, altså før eksamen i tiende og niendeklasse som skaper veldig fint samarbeid mellom elevene. Da jobber de over tid. Vanligvis i matematikken har vi ikke så god tid. Altså jeg har brukt gruppearbeid også, eller pararbeid på noe som heter par-prøver, hvor de leverer prøve sammen.

K: Javel?

L: Skal de jobbe sammen, da blander jeg dem i sånn etter nivå, så de kan yte mest mulig sammen,

av og til blander jeg dem sammen med litt sterkere og litt svakere, og tvinger den litt svake til å jobbe slik at den vedkommende ikke lener seg på den sterke, så man må kanskje skrive ned det sterke sier eller noe må vedkommende bidra med. Slik at begge får bruke sine, eh, ressurser, så det har jeg gjort.

K: Nettopp

L: så det har gått ganske bra, bra samarbeid

K: Så det er et ganske annerledes par-arbeid i matematikkfaget enn religionsfaget sånn sett?

L: Mmmm(positivt)

K: Kjempefint. I møte med flerkulturelle elever i fagundervisningen, hvilke spenninger og utfordringer kan oppstå, hva har du eventuelt opplevd selv?

L: Mmm. Det oppstår spenninger hele tiden hehe. Eh, kommer ikke på det.

K: Jeg syns, eh, jeg tenker på det jeg er litt ute etter, dette her at man har flere kulturer å forholde seg til, eh, og at det her kan være vanskelig, det som skjer på skolen er en ting, det som skjer hjemme er en annen ting, og dette kan fort få utløp i frustrasjoner i, i klasserommet, tenker jeg. Og så lurer jeg på om du har noen opplevelser eller hvilke tanker har

L: Jeg har ikke det egentlig sånn direkte

K: hvilke tanker har du rundt det?

L: Kulturelle spenninger, eh (pause)

K: vil du si at noen syns at det er en ressurs eller at det er en hindring at det er flere kulturer å forholde seg til

L: nei, jeg tror det oppleves mer som en ressurs

K: som en ressurs ja. Hvorfor tror du det?

L: Det er kanskje den bevisstheten med at de bor der de bor, de har elever eller venner fra andre kulturer rundt seg hele tiden til hverdag slik at jeg tror ikke de reflekterer så veldig gjennom det. De finner seg i det at de bor faktisk i *stedsnavnet til skolen* og de har gått fra barnehage av og blitt født med forskjellige kulturer rundt seg. Det blir veldig naturlig for dem.

K: Så det blir naturlig, ja. Så du vil si at det i denne kulturen her er det mye mestring med flere kulturer sammen?

L: Jeg syns det.

K: Så du opplever ikke at det er noe som står i en verken eller kulturer, at den kulturen som er hjemme er litt imot den kulturen som er i Norge og den som er på skolen...

L: kan jo understreke å ja, vi er norske, kan jo kan jo forekomme, men det sitter ikke veldig langt, det sitter ikke dypt føler jeg

K: Nettopp

L: De skal liksom hevde seg at de er liksom bedre, men det sitter ikke dypt,

K: nei, nettopp, så bra. Eh, da har jeg gått gjennom alle de spørsmålene som jeg har, så jeg vil takke for det.

L: Værsegod, håper det var til hjelp.

K: Jo det er det helt sikkert, det er som du skjønner vanskelig problematikk jeg prøver å komme, det finnes også lite litteratur på det og kanskje liten bevissthet på hvordan man kan bruke fagene sine så, hvis du vil, eh, hvis du kommer over noen situasjoner...

L: mmmm

K: eller opplevelser med dette her, kan være interessant i forhold til hvordan jeg bruker faget mitt, så har du mailen min, og det er bare å sende mail.

L: ja, det er ofte at man ikke har tenkt på det mens man, altså det er ikke så mye bevisst på det, av og til tenker jeg på det, men eh, ikke, holde på å si, det er veldig viktig problematikk det er det, eh...

K: Det som jeg synes er veldig interessant at du i matematikken eh, tar den arabiske kulturen, i matematikken, det er en veldig sånn, et interessant kulturelt redskap i matematikk som jeg erfarer med selv er blitt lite brukt og tenkt på da. Og det er sånne ting som jeg synes er veldig interessant og lurer på å øke en bevissthet på da. Hvordan er det man faktisk kan bruke faget litt annerledes når man har en litt mer kulturelt spennende situasjon så, mmm, så hvis du har lyst til, og du kommer på det, så setter jeg veldig stor pris på det, men her er det ingen forpliktelser hehe.

L: nei, nei, nei, det er greit. Når er det du, hvordan er tidsrammen

K: Tidsrammen er at første frist er 15. mai. Og hvis jeg ikke er ferdig da er det 15 august.

L: Jeg skal ha studenter nå, så det er greit å diskutere det med dem, jeg har studenter i matematikk og religion. Hver for seg da.

K: Nettopp

L: Så det er jo interessant tematikk å snakke med studentene

K: ja det er spennende. Hvis du kommer over noen interessante refleksjoner så, og har litt tid til overs, jeg skjønner lærersituasjonen, den er veldig pressa, jeg skal bli lærer og min mor er lærer og min kone er lærer, så jeg kjenner til situasjonen hehe.

L: hehe, ja nettopp,

K: Men som sagt, jeg ville være veldig takknemlig for det hvertfall

L: Man reflekterer mye bedre når man er blitt satt på tankene, trykke på knappene i hodet rett og slett

K: Da vil jeg bare takke veldig masse for at du ville stille til intervju (skrudde av lydopptaker).

Intervju med mannlig lærer_2 i Kroppsøving og RLE. fil: DS_20007.wma

K: Da er båndopptakeren i gang. Så er første spørsmål. Fortell meg om det å være faglærer på denne skolen?

L: Eh, ja nå vet jeg ikke helt spesifikt om hva det er du spør etter, men generelt syns jeg det er veldig okey, eh, vi har stor tillit fra ledelsen eh, de er gode til å delegere ansvar eh. Viss man har ideer om å kjøre litt utradisjonelt eller gjøre noe annerledes så er de veldig åpne for det. Ehm, så sier de prøv da. Prøv det ut. Og det synes jeg er veldig viktig, fordi det er en tillitserklæring pluss at, pluss at flere hoder tenker flere, bedre enn mange noen ganger og av og til så, av og til så lykkes man ved å prøve nye ting, og andre ganger lykkes man mindre godt, og det er sånn det er.

K: Har du et eksempel på sånn utradisjonelt eh,

L: eh, ja, En ting er jo aktiviteter, nå har du nevnt sånne, var det kroppsøving og RLE, for eksempel

K: ja

L: Eksempelvis i kroppsøving så har jeg en lang bakgrunn i kampsport, så det vil si at jeg har fått kjørt mye kampsport i kroppsøving, fått kjørt, hatt det som valgfag når det var tillat, å ha annet enn språk som valgfag, hadde selvforsvar som valgfag, eh, men det er dessverre ikke mulig lenger å ha sånne praktisk-estetiske fag som valgfag. Det blir bare språk nå. Ehm, en annen ting er at jeg hadde en ide om eh, å kjøre noe kurs for alle nye 8.klasser når de kom de to første ukene, så kjører jeg et sånt kurs, sosialkompetanse, som strekker seg over, ja, 3*90 minutter, og hadde noen ideer og tanker rundt det og, alle sånne ting som, som man har ideer og høres kanskje fornuftig ut det får vi lov til å prøve ut.

K: Så litt sånn frie tøylar som også er ønskelige etter kunnskapsløftet

L: ja, etter, selvfølgelig, man skal forholde seg til kunnskapsløftet, men de er veldig opptatt at man også bruker andre typer kilder, ikke bare lærebøkene, selv om vi selvfølgelig har lærebøker i alle fag. Eh, så alt i alt synes jeg det er eh, er veldig okei å være faglærer.

K: Spennende, eh går over til neste spørsmål. Hvordan relaterer du deg til dine elever?

L: Ehm, det er viktig å synliggjøre hvem som er lederen i klasserommet, samtidig som det er veldig viktig å få en god relasjon på den måten at vi kan le sammen, fleipe sammen, ha det moro sammen, eh. Men nå er det, det som jeg opplever veldig ofte, at veldig mange elever kan være veldig sosiale og sånn, snakker hyggelig med hverandre, men ofte tar de med seg dette friminuttet inn i timene, og det er noe som jeg ikke aksepterer, eh, men det er, der er vi lærere som er veldig forskjellige og det er mange lærere som opplever at det blir mye uro i timene. Eh, jeg har ikke det problem, og jeg tror også det at jeg har en, altså at jeg er veldig bevisst på å skape en, en god relasjon til de guttene i klassen som har vanskeligst for å innrette seg, eller innordne seg, både de som har vanskelig for å holde ut i 90 minutter og de som bevisst prøver å ødelegge, og det henger også sammen med at jeg også har spesialundervisning på trinnet og har ofte disse med meg hvor vi har blant annet gjort det at vi har tatt fra de tre klassene vi har på trinnet nå, så har jeg plukket ut de guttene fra hver, hver klasse, så jeg har en sånn guttegruppe på 10-12 gutter som skaper kanskje mest mulig uro i klassene. De har jeg med ut i alle matematikktimer og en del andre timer eh, og det opplever de som veldig alright. Det er et frivillig tilbud, eh, og det er ikke sånn at det blir stigmatisert, fordi det er ikke sånn at å må jeg ut i gruppen, nei, men det er heller sånn, å *navnet til læreren* kan ikke jeg være med ut i dag? Og det tror jeg eh, tror jeg det er, det er viktig å lytte til dem, vise dem respekt og ta de tingene de kommer med på alvor og at de ser at det blir gjort no.

K: Innebærer dette her egentlig at man har litt lett for å relatere seg litt mer til de som er litt mer vanskeligstilte, kan man si det sånn

L: Eh, relatere, he, det gjør det nok litt lettere for meg kanskje enn en del andre lærere fordi jeg kommer tettere på dem, og så tror jeg det er utrolig viktig at man kan se at det ikke bare er de bråkmakerne

K: nettopp

L: Ofte er det bittesmå gutter i store kropp. Og så er det noe med det å, å bevisstgjøre dem om en del adferd. Men altså, det eh, eh, det som irriterer meg littegrann er at selv om det fungerer okei i mine timer, så fungerer det fortsatt ikke, altså når det er mine elever, jeg er kontaktlærer for 31, når de har andre lærere, noen andre lærere og vikarer ikke minst, så sklir det ut. Ikke nødvendigvis vondt ment, men de tar med seg igjen dette friminuttet inn

K: Nettopp

L: Ed og det blir mye støy, altså mmmm

K: Og det blir lettere når den personen som elevene ikke er vandt å relatere seg til er borte, rett og slett

L: ja, rett og slett

K: Så hvis jeg forstår deg rett så vil en av hovedargumentene for måten man relaterer seg til elevene, eller hvorfor man skal prioritere det er rett og slett med på å skape en bedre atmosfære i klassen, skape en bedre atmosfære i klassen?

L: Det er helt klart, og det har noe med at, det er ofte 1-2-3 stykker som drar ting i gang eller har vanskeligere å innrette seg og det er viktig å få noen altså, bygge noen allianser der eh, men hvor du samtidig tydeliggjør hvem som er lederen eh, det det jeg tror det er utrolig viktig i klasseromssituasjoner fordi i det øyeblikk man har snakket om denne generasjonen som skal diskutere seg til alt, ikke sant, det er noen ting som bare ikke til diskusjon, sånn er det, eh, og det tror jeg det er veldig tydelig å eller viktig å tydeliggjøre. mm

K: Mmm. Føler du at du får noe faglig eller også personlig ut av den måten å relatere seg på til elevene på

L: ja, men selvfølgelig det gir jo masse igjen, eh. Der hvor du lykkes gir det selvfølgelig god følelse, og der det ikke lykkes så er det, hva kan man lære av det. De er forskjellige som vi er forskjellige så det, jo jeg syns det gir mye igjen, som som det er nå, så følger man disse elevene over tre år, og det er klart man knytter seg til dem. Det tror jeg alle lærere føler på en eller annen måte uansett hehe

K: hehe, vi får håpe det

L: hehe, vi får håpe det ja.

K: Hvordan opplever du det individuelle eller nasjonale forskjeller? Altså er det en ulik tilnærming til elever eller grupper, eh, for eksempel er det annerledes å samhandle med en fra Somalia enn en som er fra Thailand for eksempel?

L: Det vil igjen være veldig individuelt. Fordi noen ganger kjenner vi en del til bakgrunnene dems, og det vil være veldig forskjellig synes jeg om vi skal forholde oss til det faglig eller om man skal forholde seg til det sosiale aspektet, fordi det er liksom flere, flere som berøringsflater her. Ehm, noen, det er så avhengig av hvor lenge de har vært i landet, hvor godt kjenner de til språket. Det som jeg synes er synd er de som vi får som kommer rett fra mottak her på ungdomskolen. De har vært i landet i kort tid, og etter et år, noen ganger etter et halvt år, så skal de inkluderes i alminnelig klass. Det er sånn kommunal politikk, og det er klart de har vært i mottak, de har lært seg en god del norsk, men det er mest sånn dagligdags norsk, til å klare seg, også skal du sitte, i niende og tiende klasse og forholde seg til faguttrykk, i naturfag og samfunnsfag, og får ofte sånn nederlagsfølelse fordi det er så mange ord som de ikke forstår, så har vi sånn karaktersystem som gjør at de får svake karakter. Eh, da synes jeg ikke de har de reelle sjanser for eh, å bli stilt likt som de andre. Jeg vet, jeg vet ikke om de fortsatt har det, men i hvertfall Trondhjem tidligere har de hatt en politikk om at de hvertfall skal ha tre år i mottak før de inkluderes i klassene. Der må det også være individuelle forskjeller fordi det er noen som lærer språket veldig fort og kan det delvis, eh, men jeg synes det er synd på de som skal sitte å få dårlig karakterer og sånn fordi de rett og slett fordi de ikke kan språket godt nok.

K: De har ikke redskaper...

L: De har ikke redskapene. Noen har gått 4 år på skole i hjemlandet og skal inn i niendeklasse eller hva det enn måtte være. De har forskjellig bakgrunn og da synes jeg det blir, det, det blir litt firkantet å si maks 1 år i mottak før de skal inkluderes. Vi har hatt et par tilfeller på skolen her, hvor eleven har blitt sendt tilbake til mottak.

K: ja, nettopp

L: Eh, det litt er synd at man blir litt som en kasteball også, men, men heller det enn at man kommer tilbake og er der et år til, eller et halvt år til eller hva det enn måtte være. Så så, det synes jeg er litt synd, men ellers eh, ellers så prøver jeg å behandle alle mest mulig likt. Det handler om å vise respekt for både deres kultur og bakgrunn, men også som personer eh, men fordi vi lever i Norge og etter er norsk skolesystem og norsk verdisystem, kall det hva du vil, så synes jeg det altså i utgangspunktet så skal man behandles likt. Men som jeg sier veldig ofte både i hehe, kroppsøving og generelt også, veldig ofte er det sånn at for at det skal være rettfærdig må man noen ganger være urettferdig, for alle kan ikke behandles likt, men vi må tillemppe litt regler, tillemppe litt forskjellige ting for at alle skal kunne møtes relativt likt, mmm

K: Mmm, så dette innebærer at du i din undervisning og hvis vi skal tenke i forhold til et overordnet tema som integrering så er det heller, så ser du ikke noen kulturelle fellestrekk i klassen din, eh, da heller hvert enkelt individ, deres hjem også, ehm, eller er det, kjenner du igjen noen kulturelle fellestrekk hos noen av elevene dine som kanskje har religiøs bakgrunn, nasjonalitet, arabisk kultur?

L: Mmmm, vi har jo alle, og de eh, altså, når jeg sier min klasse akkurat nå, som jeg har nå, så er de, er det en veldig sosial klasse, de er veldig på bølgelengde, veldig norske, selv om det er like mange fremmedspråkelige der

K: Hva mener du med norske?

L: eh, med norske så er det noe med at man innretter seg og tilpasser seg, eh, den norske kultur rett og slett. Veldig åpne. Vi har også muslimer der, som følger sine tradisjoner, men eh, de inngår virkelig i en helhet i klassen. Eh, så, så akkurat i hverdagen på skolen er det ikke spesielt synlig, men i år har vi opplevd på trinnet, og det er kanskje noe som kan være, som kan være stigende etter hvert, men vi har noen elever, noe få, vi snakker om et par tre stykker, som har utvist litt radikale

muslimske holdninger. Eh og det har vi virkelig grepet fatt i, og det har jeg grepet fatt i personlig som RLE lærer også, eh både i forhold til tilbakemelding til foreldrene, nå er det ikke elever i min klasse, men fordi jeg har alle tre i RLE så har jeg tatt kontakt og jeg har også tatt ut og snakket med dem og har gjort helt klart, har ikke skriftelig-gjort eller noe som helst, men jeg har gjort det fordi jeg har dere i RLE, men glem at jeg er læreren nå, men nå snakker med deg/dere fordi jeg er *navnet sitt*. Eh, og det er fordi jeg kan være bekymret fordi det er noen som godt kan bevege seg inn, lett kan bli fanget opp av andre til eh, ja, til disse mere eh, fundamentalistiske holdningene til omverdenen og hva de synes er morsomt og ikke morsomt. Og det er egentlig faglig sterke elever, eh, men som, det er også noe som er skremmende er at de sluker alt rått som de finner på nettet, altså...

K: Så da vil du si at det er altså nettet som er motivatoren, ikke nødvendigvis hjem?

L: I disse tilfellene så tror jeg det. Det vil helt sikkert være, mange har selvfølgelig holdninger fra hjemmet sitt eh, men akkurat når det gjelder disse to tilfellene her, eh, så gir hvertfall foreldrene uttrykk for at det må de ta sterkt avstand fra.

K: Mmm

L: Og det tror jeg nok er riktig, eh. Så, men jeg kan jo se, hører jo hva elever kommer å spør om innimellom som som er, som er reelt nok å spørre om, men, men det eh, også hva de hevder man kan se det, spesielt hos disse elevene her når de skriver stiler engelsk norsk. Da hører jeg fra de andre faglærerne da ikke sant, hva som skinner igjen hvor unyansert deres argumentasjon av det de finner fram av kilder, så det er noe som man må være veldig oppmerksom på synes jeg.

K: Det er spennende at du kan ha en ekstra kraft hos elevene dine, eller påvirkningskraft i det å tre ut av lærerrollen.

L: Ja, det, men det, det synes jeg er viktig fordi, altså, tenker ikke så mye, synes det er litt sånn derre, sette seg opp på en pilestall med det å være en rollefigur, eh, uansett om det liker deg eller ikke liker eller hva det er, er det viktig at man fronter noen holdninger, at man står fram og sier og forklarer en del situasjoner for dem. Ehm, helt enkelt fordi det er så mange ting som vi eh, voksne lærere tar som en selvfølge at det vet folk og det kan folk, men det er mange som ikke har den ballasten med hjemmefra, og det kan være helt banale ting, altså, det kan være sånn som ren alminnelig, det som vi regner som ren folkeskikk som rett og slett skal læres. Eh, hvordan oppfører man seg ovenfor andre mennesker, hvordan viser man respekt når man er på bussen når drar på turer, slipper av folk på t-banen før man selv går på, eh, hjelper noen med barnevogn hvis de trenger det, altså helt sånne banale ting som eh, som vi ser veldig mange tar, ikke tar som en selvfølge lenger. Og det, det må læres. Og da nytter det ikke at man begynner å kjefte på dem når de ikke gjør det, men at man sånn og sånn kan man gjøre fordi

K: Mmm

L: mmm, og det mange sånne ting jeg legger til i det derre kurset om sosial kompetanse som er sånn.

K: Mmm, for å ta, gå litt videre. Hvordan forsøker du å bygge et godt klassemiljø. Hvordan er du med på å danne gode relasjoner?

L: Ehm, ja først og fremst ved å være meg selv, tror jeg. Jeg her egentlig vært åpen ovenfor meg selv og min person, eh, det tror jeg er viktig. Jeg tror det er viktig eh, det at fortsatt det at jeg er en klar og tydelig leder, men samtidig det at eh, jeg tror ikke de er i tvil at jeg er veldig glad i dem, eh.

Prøver å huske på å rose der det er no, altså også i fellesskap. Ehm, det, så vi har et , har et veldig trygt miljø, og en annen ting det som jeg har klart å opparbeide synes jeg at vi, ofte at det er sånne jentegreier. Når jeg sier jentegreier betyr det sånne småkonflikter som dukker opp hele tide og som er vanskelig å snappe opp. Vi lærerne kan ikke vite noe, det kan gå ÅR før vi vet noen ting, med mindre de sier ifra. Jeg synes det er veldig viktig at når de så sier fra, så ser de at du handler, du gjør no, du griper fatt i det som er problemet. Det er mange som sier at nå sier den og den og den og den å gjør sånn. Okei så da tar vi en snakk om det, og det er noe med det å tre ut og ta deg tid, enten i en fritime eller friminutt og snakke med eleven. Så det jeg, jeg har hørt fra andre kollegaer, de jentene sier at *navnen til denne læreren* er den eneste som gjør noe med det. Jeg er ikke den eneste som gjør noe med det, men jeg er den de kjenner til. Ehm, så det tror jeg også er viktig at du tar dem på alvor, kan godt være at problemet er veldig lite og banalt, men at du synliggjør det, det tror jeg er med på å skape no, no trygghet i klassen. Mmm

K: Mmmm, det går på at du ser hver enkelt

L: Prøver å se hver enkelt, det er viktig

K: Bra, eh, hvilke hovedutfordringer har du i din hverdag, i ditt møte med ulike kulturer i klasserommet?

L: Hovedutfordringer? Altså som RLE lærer ser jeg på det som min største oppgave å være brobygger. Eh, utfordringer ligger kanskje mest i når, når man opplever de to, to tre som jeg har hatt i år og i fjor, hvor det er noen eh, holdninger som, som eh, som strider mot eh, altså helt fundamentalistiske holdninger, når jeg sier strider mot så er det all fornuft, er det jeg har lyst til å si. Vi snakker om jødehat, vi snakker om altså ensrettet politikk. De må gjerne ha noen holdninger, politiske holdninger, det er greit eh, men det er igjen, eh, hvordan man skal imøtekomme de på en måte som gjør at de eventuelt kan få et mer nyansert syn på verden da. Det det det tror jeg er den største utfordringer, men de har vi heldigvis ikke mange av, foreløpig har vi ikke hatt mange det hvertfall. Så det jeg ser på som den største utfordringen å, eh, å liksom få få opplyst dem mest mulig, få påvirket dem på en måte som, som eh, gjør at de kan ta vare på seg selv og andre. Det tror jeg er riktigst å si det sånn, som sagt skal man ikke prøve å utviske skiller og utviske religion, ei heller politiske holdninger, det er helt greit å ha forskjellig og forsåvidt ha litt ekstreme politiske holdninger hvis det er det de ønsker, men det er det igjen hvordan man forholder seg til de holdningene. Det er en som man snakker om, hvordan reagerer du når du blir sint, det er greit å bli sint, men hva velger du å gjøre når du blir sint. Eh, så det har litt eh, det er nok den største utfordringen tror jeg, men jeg synes det er en spennende utfordring. Jeg synes det er veldig morsomt. Grunnen til at, morsomt å jobbe med er det jeg mener, vi merket jo det i fjor, som vi pleier i tiende trinn, vi var, ikke ifjor, men i høst var vi i Polen og da var vi så vi kunne merke disse spesielle to-tre, ja de faglærerne deres i samfunnsfag, det er kun i år jeg har de tre klassene i religion, har bare hatt min klasse før, nå har jeg alle tre. Så akkurat de, de, de gutta der har jeg hatt fra åttende klasse, så de har hatt dette med seg, disse holdningen, og da kunne liksom vi se hvordan de reagerte ved eksempel hvis i Birkenau hvor, hvor det var en gruppe før oss som hadde satt opp et flagg, et israelsk flagg på et sånt, en bittelite vimpel, hvordan de plutselig skulle ha på seg Palestina-skjerf og trekke fram det og det, og det slo vi faktisk ned på. Det er ikke her på disse steder man skal demonstrere disse holdningene. Men hvorfor skal det være jødestjerne og israelskflagg og sånn ting [sagt som en elev]. Og det er klart at det medførte at vi fikk en diskusjon, på bussen også, ikke en diskusjon, men en samtale. Og det som jeg har gjort i etterkant da har jeg tatt litt mer opp hele denne Palestina-Israel-konflikten, så man kan forstå litt mer om at dette handler om politikk, makt og landområder, eh, istedet for religion. At man ikke gjør, gjør eh, gjør dette til et religiøst eller religiøs kamp, men at det egentlig i bunn og grunn handler om rettigheter, menneskerettigheter og, og landområder, mmm.

K: eh, flott, eh, ja, da har du nevnt litt av den spenningen som kan være i hverdagen. Eh, hvilken rolle spiller du som lærer i integreringssituasjonen i klassen med tanke på at skolen er jo samfunnets hovedarena for integrering?

L: Mmm. Jomen, det er jo igjen det å være bevisst på det derre med å være brobygger eh, Da har du et veldig godt utgangspunkt som RLE-lærer, altså en ting er din rolle som kontaktlærer for å skape et godt sosialt miljø, men ellers som RLE-lærer også, det å kunne se på eh, se på likheten eh, hva er det som er forskjellene, hva er det som egentlige forskjellene i bunn og grunn består av, eller består i eh. Vi har gjort det at vi har gått gjennom sånn for å se på likhetstrekk, så har liksom vi gått gjennom de tre store religionene, jødedommen, kristendommen og islam. Så har vi gått inn å sett på jødiske, kristne og muslimske mysterier samfunn, for de har ofte mye mer tolerante ovenfor for de, de piller liksom dogmene vekk og ser på innholdet og vi har sett på innholdet her og trukket fram eksemplene der, og nå holder vi på med hellige skrifter, hva er det egentlig disse hellige skriftene sier, og hvordan velger vi å tolke det? Eh, så det, der er det igjen dette, hva er det som er likt og hva er det som adskiller seg for å få en forståelse av hverandres bakgrunn, som jeg pleier å si, altså vi har alle sammen en usynlig ryggsekk på ryggen som vi har alle erfaringer, alle dårlige alle gode erfaringer har vi med oss gjennom hele livet og det er med på å forme oss som mennesker. For da å kunne møte hverandre og må prøve å bli kjent med hverandre, hva er det du har med deg i din bagasje, hva har du av tradisjoner, eh, og det har noe med å synliggjøre eh, synliggjøre sånne litt abstrakte begreper tror jeg er veldig viktig, det er det vi gjør i disse kursene med sosial kompetanse, noe de kan forholde seg til, noen knagger de kan henge noen ting oppå

K: Hvis jeg skjønner deg rett så er det det med å bevisstgjøre forskjeller, men også likheter i forhold til hvilken situasjon man er i at man er innenfor en felleskultur

L: Ja, altså jeg, både det likheter i en felles kultur, likheter mellom forskjellige kulturer eh, og hva bevisstgjøring, hva er det man ønsker selv å legge vekt på, altså hvilken retning vil du at ditt liv skal ta? Altså, hvordan vil du være som person, eh, jeg tror det er litt viktig å bevisstgjøre.

K: Hvis det oppstår konflikter eller uenigheter i klassen, hva er din rolle i forhold til det som skjer, du har nevnt noe av det tidligere, men har du noe erfaringer i klasserommet som har med kulturforskjeller å gjøre?

L: Ikke sånn umiddelbart som jeg kan tenke på. Der hvor det har vært ting som går på kultur/rasisme, så har det ikke stukket særlig dypt. Eh, det har ehm, jeg opplever at de fleste unge er, er veldig tolerante ovenfor hverandre og ovenfor forskjellige kulturer, de aksepterer det mye lettere enn oss eldre kanskje, atte, altså selvfølgelig der hvor det har vært sånn ting, konflikter, har det vært dumme kommentarer som: svarting, jøde og sånne ting, og det er ting som vi virkelig prøver å slå ned på, altså når vi oppdager det og hører det er det ting vi slår ned på. Og det er fordi vi har jøder her, men det er fordi det blir brukt som skjellsord, ikke sant. Det er vel egentlig det jeg kan merke av kulturelle forskjeller, altså som har skapt sånn konflikt. Jeg kan virkelig ikke huske at vi har hatt noe som går på det, det går på handlinger som de gjør, ikke på kulturelle forskjeller.

K: Hvis det er noe kulturelt, så opplever du det med som luft?

L: Ja, jeg gjør det, det stikker ikke særlig dypt. Og sånn generelt så er det et veldig godt miljø på skolen her og det henger også sammen med at her på *stedsnavnet på skolen*, så er det også en god del ressurssterke familier, eh, og med det så mener jeg at, det er mange elever som har en interesse ved siden av skolen. Mange går til idrett, mange har andre typer interesser, dans, og noen som er mer kulturelt bestemt, altså folk som går å spiller musikk, altså tamilsk musikk, ja det kan være hva som helst. Men det er mange som har en interesse og uansett hva det er for noe så tror jeg det er viktig at de har en interesse, at de har noe å gjøre, det kan være dataspill for den saks skyld. Eh,

men at de har noe de har å gå opp i, noe de kan bruke fritiden sin til, jeg tror nok der det oftest blir noe spenninger og også sånn kulturelt, så tror jeg kanskje det, ja nå er det farlig å trekke noen konklusjoner her, men at det kanskje har noe med lediggang, manglende interesser for spesielle ting, at det er ofte det som kan skape grobunn hvertfall til sånn konflikter, men så er det igjen noen som har ballast med hjemmefra med noen holdninger som kan være provoserende for andre. Men, i, jeg synes ikke jeg har opplevd det som et konfliktområdet på skolen. Kan være at det er andre lærere her på skolen som har opplevd det, jeg har hvertfall ikke opplevd det sånn

K: Nei, nettopp. Vil du si skolen eller forsåvidt deg selv, har noen tradisjon for integrering?

L: Ikkeno felles bevisst som, som skole eh, i, igjen så, så handler det om de to nøkkelbegrepene som heter toleranse og respekt, synes jeg. Det er viktig at man at, at toleransen følges av respekten, sånn at det ikke blir sånn toleranse på den måten at man finner seg i den andre, da er det liksom en måte å sette seg over den andre på, eh, jeg finner meg i deg og din måte å være på, det er ikke det. Men at man viser en toleranse samtidig som man viser en respekt for den bakgrunnen man måtte ha, så må man få tak, ta tak i de konflikter som måtte dukke opp, altså det krever også at de voksne eller lærerne blir bevisste om det. Det skjer jo ting vi ikke oppdager, det gjør det da. Og sånn vil det nok alltid være

K: Det vil nok det

L: Ja, men eh, men i min egen klasse synes jeg de har vært veldig godt til å si ifra hvis det er et eller annet.

K: Bra, nå har vi hatt en del spørsmål om faglæreren, nå skal vi gå litt mer direkte inn på fag og det er litt viktig at du skiller fagene dine i disse spørsmålene. Mmm

L: okei

K: Og da kan du først fortelle meg hva du synes er viktig med fagene dine først og fremst, du har allerede nevnt RLE med brobygging, hva med kroppøvingen?

L: Med kroppøvingen, jo, altså det, her er det jo kommet føringer også som de fleste skoler ikke greier å følge opp, blant annet at man skal ha fysisk aktivitet hver dag. Eh, det jo oppe som tema i pressen igjen i disse dager, det er vanskelig å etterleve. For det første for det antall timer, skal det være mer kroppøvingstimer, eller skal det tas fra de teoretiske fagene, ikke sant. Og det er det ingen lærere som har lyst til å gi slipp på, altså de timene sine i faget siden de er så viktige i hvert enkelt fag [sagt med litt barnslig stemme]. Eh, så det er vanskelig litt sånn lokalmessig, og hva legger man i fysisk aktivitet? Det er vanskelig å etterleve. Eh, det som igjen, det ah, som vi legger veldig stor vekt på det er igjen denne sosialiseringprosessen som finner sted også i sånne rammer, legger mye vekt på det at man kan, altså mange kan si innenfor idrettsverden, det å gjøre hverandre gode, det å kunne ikke kjefte hvis det går galt, heller oppmuntre hvis det går galt, eller bare smile av det. Det er en veldig fin arene til å, til å, til å peke på, på ting som handler om sosial kompetanse rett og slett.

K: Mmm. Nettopp

L: Ellers så er det selvfølgelig veldig mye av, det at man kjører det veldig tradisjonelt også, tradisjonelle ballspill og fysisk trening og sånne ting, nettopp for eh, for at man skal bli bevisstgjort om viktigheten av det å bruke kroppen. Eh, så det, så det synes jeg er viktig. Ehm, var det noe mer jeg tenkte på, det glapp.

K: Så, hvis jeg oppfatter deg litt rett nå, ønskene dine med fagene dine, så er det brobygging, respekt og toleranse i religionstimene dine, i kroppsøvingstimene dine, ved siden av fysisk aktivitet, så er det faktisk også der sosialkompetanse som du...

L: Vektlegger det, og det ofte det at vi kan ha mange for eksempel, eh, som vipper de som vipper mellom karakteren 5 og 6. Veldig ofte det som vipper opp til at det blir en 6'er nettopp det at man får alle med i spillet, er hyggelig mot alle, det som jeg sa iste, men kan gjøre hverandre gode. Hvilket overskudd har, hvilket sosialt overskudd har man ovenfor andre, hvis man er mye bedre i et ballspill for eksempel, at man ikke bare går å tenker på å vinne, men at også andre skal få glede av spillet, fordi de har evnene og kunnskapene til det. Det legger jeg vekt på i kroppsøvingen.

K: Spennende. Hvilke konflikter kan oppstå i fagene dine, da tenker jeg på de faglig konflikter og det rent personlig motiverte konfliktene i disse to fagene?

L: Jeg er veldig glad for begge fagene selv, eh. Konflikter, ja eh, RLE har jeg vært litt inne på det kanskje uten at jeg synes at det har vært noe særlig konflikter, jeg synes det har vært, jeg synes det igjen handler litt om klasseledelse i forhold til det at vi har fått noen veldig gode diskusjoner om noen problemstillinger, og gode samtaler og spørsmål, altså det er mange som har oppriktig spørsmål i forhold til for å forstå da, hva er det dette handler om og hva er det da, og da synes jeg vi egentlig har fått noen gode samtaler i gang, sånne plenumssamtaler. Eh, jo mer åpen og sånn man kan være der og få til de samtalene, jo mere forebygger man konflikter tror jeg. Når det gjelder kroppsøving, der er det mere sånne konflikter jeg ikke vil oppleve som kulturelt i forhold til dusjing, omkledding og sånne ting som det godt kan være, kan komme tilbake til det. Men konflikter er, er mer art hvis det er mere en situasjonene som oppstår og det er noen som er veldig ivrig og at det er et eller annet som eh, det er veldig knyttet til aktiviteten som regel. Eh, og, men det kan også være en arena der det er lettere å slenge med bemerkning og sånn uten at læreren oppdager det, siden man er i en gymsal eller utendørs eller et eller annet. Hvis det er noe sånt, om ikke direkte mobbing, så noe oppløp til no eller no som har pågått over noe tid som vi ikke har vist om eller et eller annet, er det fort gjort at man kan slenge en bemerkning eller noe sånt, siden det kan være vanskelig å oppdage eh, og det har jeg vel opplevd, at det har vært sånne ting. Eh, fordi, fordi rammene er løsere.

K: Nettopp, så du sier at eh, spenning kan fort ha litt med, mulighet ha utløp i kroppsøvingstimer grunnet at det er større areal man holder seg på, at man er i fysisk aktivitet

L: ja, kanskje? Eh, altså, det altså fysisk aktivitet er viktig for mange ting, ikke minst også aggresjon og sånne ting, litt derfor vi kjører kampsport også, kjører ganske mye av det. Men eh, det det er mere det at det at det kan være vanskeligere for, for en lærer å ha full kontroll på alt som skjer, hvis det er noe som ønsker å ha noe på gang da. Jeg tror det mer er det. Ehm, så, er det veldig aktivitetsbestemt da, med hva du holder på med og med elevenes motivasjon i forhold til det du holder på med. Det kan også variere veldig. Så men det jeg skulle komme tilbake til...

K: Med bekledning...

L: Med bekledning og sånne ting. Vi har hatt en sånn ekstra garderobe. Hvis det er en eller annen som ikke har lyst til å kle seg sammen med de andre, kan de komme inn der en og en. Veldig veldig få som har benyttet seg av det, noen få. Opplever veldig mange norsk etniske og fremmede dusjer med underbukse på. Det har blitt mye mer vanlig, altså var aldri snakk om det da jeg var ung i hvertfall hehe. Vi ser jo også nå at det er noen som ikke gjør det. Jeg synes kanskje at det var mere for et par år tilbake at alle dusjet med underbukser. Eh, men det som skremmer meg litt nå er at det er færre og færre som dusjer.

K: Javel?

L: Det henger også sammen med at vi ikke har lov lenger å si at de skal dusje. Eh, og nå her når de er i den alderen og begynner å lukte armgass og jeg vet ikke hva, ikke sant, eh. Jeg synes vi mister no læring i hygiene her. For meg, tar du på deg treningstøy så dusjer du etterpå. De som ligger så nedover,, men det er så veldig mange som ikke dusjer. Det vil si at det er flere som ikke dusjer som dusjer.

K: Hva tror du er grunnen til det?

L: Vet ikke. Det er kanskje oppstyr, kanskje, jeg, skal jeg være helt ærlig så vet jeg ikke. Men det, det som jeg begynte å tenke på nå er om det kan være en frykt for at man har hørt at det er en som har blitt filmet i dusjen, blitt lagt ut på nett. Om det er sanne ting som gjør, avholder dem fra å dusje eller ei, det vet jeg ikke, men det er veldig mange som ikke dusjer. Men det er fortsatt en del som dusjer da, ikke sant. Så, ja, det er vel sånn at det går vel greit at man ikke dusjer (at det er holdningene blant ungdommen)

K: Det er sosialt akseptert virker det som da?

L: Det, det er det jo. Jeg sier jo bevisst fortsatt, «ja, nå kan dere gå å dusje» når gymtimen er ferdig heheh. Selv om jeg vet at halvparten ikke gjør det, så, så sier jeg det fordi det er bare med på å understreke min holdning til det.

K: Du vil ikke se noen kulturell forskjell på dem som dusjer og ikke dusjer? At det er individuelt annet, heller individuelt enn gruppe?

L: Altså før, var det jo tydelig muslimer som ikke dusjet. Og da var det jo forankret i sjenanse eller, eller hvordan de tolket deres religion. Eh, det synes jeg det er mindre av nå, fordi nå har det blitt flere etnisk norske og andre som ikke dusjer, samtidig som du har også utenlandske som dusjer, eh, så, ja...

K: Så de kulturelle skillene er ikke nødvendigvis så tydelige eller?

L: Ikke så tydelig som det har vært i hvertfall.

K: nettopp

L: Nei, det... eh...

K: det tyder på en endring.

L: ja, det tyder på en endring, det gjør det. Og det henger jo sammen på den utsklidningen hele veien, man ser det i språket også ikke sant, med kebabnorsk og alt mulig rart. Man tar av hverandre og det blir litt sånn felleskultur på tvers av de religiøse og de kulturelle eh, forskjellene da.

K: Nettopp, ja, hmmm. Eh, kan du gi meg noen eksempler eller fortell noen av de beste og verste opplevelsene i fagene dine? Gjerne noe som har med kulturell spenning å gjøre

L: Mmm (lang tenkepause), tja, det synes jeg er vanskelig å trekke frem, eh, (pause). Sier du verste så er det når du går fra timen og du kjenner at dette var en lorte time. Altså, ikke fordi det var fordi elevene var dårlig, men høyst sannsynlig ikke har vært godt nok forberedt eller det du har forberedt ikke har vært godt nok, for det hender. Tenker på at man sitter igjen, okei, hva fikk elevene ut av

dette her egentlig. Eh, noen ganger føler man hehe, at man snakker litt over hode på elevene og så er de snille og høflige og sitter stille og ikke spør. Det skjer, hehe

K: Nettopp

L: Jeg synes egentlig det er det verste, ehm. Men jeg må si at jeg synes at det er en liten seier hver gang man, fordi jeg har en del spesialundervisning også, det er at man sier at de som har svært eller vanskelig for å fungere i klassen da, at de funker i en gruppe og sier at de gjerne vil dette og at det er her de lærer mer. I det øyeblikk du ser relativt umotiverte bli eller være motiverte for å lære, det synes jeg egentlig er det som gjør at det lykkes, eller gjør at man føler at man lykkes som lærer eh, og det er et, som jeg sier, da kan du være mye mer tilfreds med en 2-3 elev enn med en 5-6 elev. Og det er sånne ting jeg prøver å bevisstgjøre hele klassen på dette også eh, du har en elev som har hatt 6, karakteren 6 hele tiden, og neste år får du karakteren 5, og så har du en som har ligget på en 1'er og ligger nå på en 3'er. Han med 5'eren er bedre, men hvem har jobbet best? Prøve å synliggjøre det. Men noe konkret eksempel med det å lykkes...? Jeg synes det er morsomt å kjøre dette med sosial kompetanse, der er det igjen med å visualisere abstrakte begreper. Som et eksempel der sitter elevene å lager felter, sånne hvite og sorte felter som et sjakkbrett, og til sist skriver de mitt valg øverst. Dette handler om snakker om kampen mellom det gode og onde, lyse felter og mørke felter, relatere det til Ringenes Herre et eller annet, alle bøker man leser, Harry Potter, kampen mellom det gode og det onde eh. Velger jeg å gå på de hvite feltene eller velger jeg å gå på de sorte feltene. Hvis jeg er på de sorte feltene, hva skal jeg gjøre for å komme på de hvite feltene igjen. Altså, visualisere, og de henger liksom i klasserommet disse feltene, og det gjør det også lettere for andre andre lærerne å komme inn å si, jammen husker du det er ditt valg hvordan du velger, hvordan velger jeg å reagere. Så fører jeg dette over på samvittigheten, ikke sant. Hvordan har jeg det inni meg? Har jeg det lyst inni meg eller har jeg det mørkt inni meg, god eller dårlig samvittighet. Og da har jeg møtt folk som har gått ut fra tiende og går på videregående skole, for jeg bor i nærområdet her også, «hei, jeg går på de hvite feltene» hehe.

K: Hehe, nettopp

L: ja, og de kan fleipe med det, fint, fleip med det, da har du skjønt det. Og det er det som gjør at man, okei da har jeg nådd fram der et eller annet sted. Så det er sånn som jeg føler gir noe tilbake. Mmm

K: Mmm det er fint. Nå har vi snakket mye om rollen til en person og hvor viktig det er, men hvis du skal se på faget igjen, så hvilke verktøy kan du se i fagene dine som kan brukes til integrering av elever, også da stimulering av godt klassemiljø.

L: Nje, det er jo det, det er jo nettopp RLE og kroppsøving som er som jeg har vært inne på. Det er liksom at det legger opp til at man skal jobbe med disse tingene. Eh, det, det er liksom som en naturlig berøringspunkt fordi her er det snakk om, hvertfall i kroppsøving er det snakk om samhandling, man må være veldig felles, hvertfall i lagspill og sånne ting må man være veldig felles om å, å nå målet da. Eh, og her har jeg også valgt aktiviteter som, akrobatikk eksempel, man må støtte hverandre, man må sikre hverandre, hvor ingen kan svikte i leddet for eksempel, så der har du i kroppsøving så er det basert som verktøy så er det basert på valg av aktiviteter, og at læreren er bevisst om at hvorfor gjør jeg dette her? Altså hva er formålet, at man lager ikke en aktivitetsplan bare for å fylle ut planen med forskjellige aktiviteter, men at de, jo de skal dyktiggjøre seg i forskjellige aktiviteter, men det er hele tiden en agenda ved siden av som, som, som hvor jeg prøver i hvertfall å legge vekt på den samhandlingen som skjer.

K: Betyr det at du, altså, det er vel nøye gjennomtenkt hvordan du velger lag eller grupper?

L: Ja, veldig, veldig. Selvfølgelig er det aldri snakk om at elever velger lag selv. Jeg hehe at hehe

K: hehe, jeg tenker på at det ikke er tilfeldig valgelse men at du...

L: Jeg tar hensyn til, hvis det har vært noen småkonflikter som jeg vet har vært, så tar jeg hensyn til det, ellers, så det kan være begge deler. Noen ganger vil jeg få folk til å samarbeide, andre ganger er det for å unngå konflikter, og at man altså, når vi har lagspill forskjellig altså, jo flere uavgjorte kamper det blir, jo mere har jeg lykkes med å legge lag hehe.

K: hehe

L: Det er litt sånn jeg tenker. Det er ofte det at jeg har eh, skilt gutter og jenter, at gutter spiller sammen og jenter spiller sammen, og det er snakk om i forhold til at jentene ofte veldig mer berøring med ball eller hva de måtte gjøre, de får mere trening rett og slett ved at de får mer berøring, at de ikke blir statister. Så, jo, så det handler hele tiden om å være bevisst på å velge de aktivitetene du velger, tror jeg. Eh, jeg vet ikke, vet ikke om du har snakket med andre, om det er noen andre verktøy du tenker på?

K: Eh, altså bare, hvordan det kan bli brukt, at for eksempel finnes det ulike aktiviteter som er veldig nært knyttet opp til nasjonalitet, at det kan være med på å bekrefte noen kulturer som er tilstede i klassen

L: ja, mmm

K: og på den måten bidra til at den eleven blir sett, at det er også en måte man kan bruke faget på.

L: Ja det er helt klart. Du står fortsatt veldig fritt innenfor de rammene som kunnskapsløftet gir.

K: Men du ser på det som en selvfølge at RLE og kroppsøving skal brukes til integrering, i sosial kompetanse?

L: Ja, det, det, altså for meg er det veldig naturlig. Det er kanskje de fagene som, som det er størst anledning til å gjøre det og bruke det bevisst, gjennom faget, altså både skjult og helt åpent, så, så jo det synes jeg er helt naturlig.

K: Flott. Eh, hvilke muligheter er det ditt fag som kan skape spenning eller problemer, eh fremme integrering mellom ulike kulturer, altså bare tenk deg en situasjon at fagene dine hadde vært de gitte rammene for integrering, hvilke muligheter tror du faget kan komme med i spenningen mellom ulike kulturer. Vi har jo pratet litt rundt om det, så det eh, hvis faget hadde vært rammene...?

L: Der har vi igjen, ting blir veldig personavhengig, tror jeg. Altså en lærer som måtte stå å ha faget, fordi eh, det kommer an på hva slags holdninger den lærer har, det kan ha noe med eh, hva slags ståsted har læreren, hva er læreren bevisst om? Eh, jeg tror det er, tror det er nesten begrensningene ligger der jeg.

K: Hvis du tenker du da, hvordan kan du bruke faget religion til integrering og hvordan kan du bruke kroppsøvingen til religionen, til, til, integrering.

L: Det synes jeg vi har vært ganske mye inne på. Begge steder handler det veldig mye om bevisstgjøring hos eleven, og igjen i religion som jeg var inne på her, så handler det, når det gjelder bevisstgjøring, så handler det veldig mye om friheten til å velge og friheten til å tolke, tolke både religionen og skriftene, hvordan velger jeg å forholde meg til det. Jeg synes jo, jeg synes jo kanskje

at det er det viktigste formålet med skolen, altså at det er kunnskap om. Kunnskap om hverandre, og samtidig det med toleranse og respekt, men samtidig, men også det at man ikke skal finne seg i hva som helst. De skal bli eh, kritiske. At man ikke sluker alt rått, eh, at de selv kan eh, det er vanskelig i den alderen da, man at man lager grunnlaget for at man de senere kan ta den liksom, få noen egne holdninger og standpunkter for forskjellige dilemmaer. Så eh, eh, jeg sitter liksom sånn at jeg vet ikke helt om jeg svarer på spørsmålet ditt...?hehe

K: Nei, eh,

L: nei? hehe

K: Vi har snakket litt om det før. Jeg har litt lyst til å, du nevner litt om hvordan de har det og integreres og bli bevisst på hverandre så sier du også, jeg som en representant av en lokalkultur, jeg må si fra hvor grensene går. Hvor mye kan man være en tydelig instans på hva som er lov og ikke lov, det er jo fort en ganske spenning og allikevel at elever som ikke er så vendt med norsk kultur, hvor går grensene for hvor de fortsatt føler seg velkommen. Eh, se her er det fort en spenning, tenker jeg

L: Mmm, ja, det handler igjen det med, med kunnskap om bevisstgjøring, toleranse og respekt. Det handler om den enkelte læreren hvor, hvor viktig er det for meg som lærer å fronte dette her. Ikke nødvendigvis mine holdninger, du skal jo være objektiv, men jeg er veldig opptatt av å fronte mine holdninger i forhold til moral og etikk, som jeg kan forsvare innenfor alle religion, nettopp fordi av denne brobygningen. Når jeg snakker om å fronte holdninger, så er det ikke, går det ikke på sånn personlig tro eller på personlige holdninger til andre religioner, men det er å skape en dialog også se hvor er berøringspunktene eh. Så jeg, eh, nå falt jeg litt vekk fra spørsmålet ditt igjen.

K: Ja det var denne gråsonen mellom...

L: Ja hva man kan se, hva man kan tillate og ikke tillate? Jeg er, eh, jeg vet nesten ikke hva jeg skal si der, fordi det blir eh, du blir jo nødt på et eller annet tidspunkt å berøre, å berøre dine egne holdninger og komme i kontakt med dine egne holdninger i til dette her, og jeg har ikke noe problem med å vise at jeg tar avstand fra islamsk fundamentalisme, for eksempel, den handlinge, så det tydelig, vi snakker jo forskjellig jo altså for eksempel om Muhammedtegninger og sånne ting, når vi beveger oss på dette området her. Hva er nødvendig å provosere med og hva, altså, for å ta det som et eksempel. Her må man være litt sånn bevisst på hva er det man signaliserer selv. Det er jeg sånn klar på altså dette her med, med det er kanskje veldig unødvendig å provosere på denne måten, det er ikke nødvendig, men hva var formålet hva oppnådde man. Man oppnådde en diskusjon med, med omkring ytringsfriheten og hva den innebærer og i hvilken grad skal man la seg styre av andre ytre krefter og man får en diskusjon der. Og igjen er det naturlig å prate om de sorte og hvite feltene, for hvordan, det kan godt være at det er mange som følte seg krenket av disse tegningene. Eh, nok ikke veldig personlig sannsynlig, noen gjorde det kanskje tar det veldig personlig for de de er så sterke i troen eller hvordan man tolker det, men igjen hvordan velger man å reagere på det som blir gjort! Altså jeg synes det er greit å ta det opp til diskusjon, jeg synes det ikke er i orden at man reagerer med drapstrusler, brenne flagg, angripe ambassader. Eh, hvis de bare hadde markert at dette her tar vi avstand fra, det var egentlig dårlig gjort, og ferdig med det, hadde saken lagt seg og det hadde ikke verdt mer diskusjon. Så kan man diskutere hvorfor noen velger å handle på denne måten. Så jeg tror, jeg tror det er vanskelig å sette noen klare grenser for hva man som lærer i et klasserom med å si hva som er lov og ikke lov... eh

K: Man må nesten la klassen selv bestemme det utifra hvordan klassen er konstruert...?

L: Eh, nei, jeg vil ikke si at klassen skal bestemme det, altså det er noen ting, altså måten, så lenge

man behandler tema og hverandre med respekt og toleranse, så syns jeg det ikke er, syns jeg egentlig at man kan snakke om alt, eh. Og jeg har da også snakket åpent i klasser, med muslimske gutter og jenter i klassen om unger som har blitt sendt hjem og blitt omskåret, hva innebærer det å bli omskåret, altså litt sånn tabuområder ehm, og det er ting som jeg har vært veldig sånn, tabuområder som homoseksualitet og sånne ting, der er jeg veldig klar på å fronte egne holdninger på toleranse og, og være tydelig på det, så jeg, jeg er ikke redd for å berøre tabuområdene.

K: Nei, mmmm, vi er på siste spørsmål. I møte med flerkulturelle elever i fagundervisningen din, hvilke spenninger eller utfordringer kan det oppstå og hva har du eventuelt opplevd selv. Altså med flerkulturelle mener jeg, man kan også si to-kulturell, så mener jeg at man kan ha for eksempel en arabisk identitet og en norsk identitet.

L: I en og samme person, ja? ja. Jeg forstår, jeg i skolesammenheng og hverdag på skolen kan jeg ikke si at jeg opplever det egentlig særlig sterkt. Men at det er elever som sliter med disse, denne identiteten det forstår jeg. Det, det er jeg overbevist om at det er, men jeg tror også det har blitt mere, jeg tror kanskje, nå skal jeg passe meg på hva jeg sier, jeg vet ikke, men jeg tror kanskje at, at det er noe som er ved å endre seg, eh, dette her er ikke gjennomtenkt altså. Men at det kan være noe som, lissom når vi snakket med dette om kroppsøving og sånn tidligere, at det har blitt mere aksept å være annerledes, det er litt mere, det er veldig mange flere som aksepterer og slår seg til ro til at jeg er både norsk og irakisk eller pakistansk eller hva det enn måtte være, jeg har begge deler. At det er letter for dem å tilpasse seg, men igjen det er så individuelle forskjeller og det er så forskjell fra familie til familie, hvor sterkt de praktiserer sin egen tradisjon, i hvilken grad de lar seg integrere aller lar seg bli integrert i samfunnet eh, så der er det store forskjeller, det er jo klart eh... Men jeg har ikke opplevd noen konkrete tilfeller her på skolen som de har kommet i en veldig identitetskonflikt med seg selv, det kan jeg hvertfall ikke minne her og nå.

K: Så du vil si at hovedsakelige det at, et emnet man eller elever flest faktisk behersker, det å ha to ulike kulturer.

L: Ja de fleste behersker det, det er jeg overbevist om, eller så skal de skjule det veldig godt. Så tilsynelatende så er det sånn, de greier å forholde seg til det. Vi har jo veldig mange forskjellige nasjoner her da, vi er vel 16-17-18 språk eller sånt no, morsmål, så hmmm,

K: Tror du det er med på å gjøre at det er lettere å, at man har to kulturer, når det er så mange som har det, enn hvis det hadde vært en litt annen fordeling av eh elever egentlig..

L: Ja det, jo ja det tror jeg et eller annet sted. Du har jo flere å identifisere deg med. Og det blir et mere naturlig bildet av samfunnet og ditt nærmiljø når det er flere, men jeg tror også fortsatt det er viktig at vi, altså det blir jo fler og fler fremmedspråkelig. Det var ikke mange år siden vi var 40% og nå er vi nærmere 60% her på skolen, men jeg tror det er veldig viktig at fortsatt at eh, altså at det skal ikke bli så veldig mye mer vekt av fremmedspråkelig før integrasjonen kanskje blir litt vanskeligere igjen...

K: Hvorfor sier du det?

L: Det det det er viktig at eh, at eh, at de opplever at det er nordmenn rundt seg, eh. Der hvor man kan forestille seg det kan være konflikter med integrering så er det mellom nordmenn og fremmedspråkelig, det er ikke nødvendigvis mellom fremmedspråkelige og fremmedspråkelig. Når vi snakker om en integrasjon så er det mellom nordmenn og de fremmedspråkelig, så er de fremmedspråkelig en brokete del med masse forskjellig, ikke sant. Så derfor er jeg ikke så veldig tilhenger av at det blir noen skoler blir sånn ghettolignende tilstander hvor de siste få norske blir trukket ut av skolen fordi det har jo vært både her og i Danmark som jeg kjenner mye til, så har jo

dette utviklet seg, så ehm. Sånn sett tror jeg, jeg har jo ikke noe å, jeg bygger ikke dette her på no, men det er mere sånn jeg umiddelbart tenker om det

K: Interessant, ehm ja, men da tror jeg at jeg bare vil takke for din tid

L: ja

K: Mye interessant, dette her eh, har vært veldig fint

L: Så fint

K: Så, med det avslutter jeg intervjuet (skrudde av lydopptaker)

Intervju med mannlig lærer_3. Fil DS_20001.wav og DS_20002.wav

K: Sånn, da tenkte jeg at du kunne eh, dette er et todelt intervju, først fokuserer jeg på deg som faglærer, eller faglæreren, og etterpå kommer jeg til å stille noen spørsmål som kommer til å gå direkte på fagene, så sånn sett er den todelt.

L: Hmmm

K: Så først kan du bare å begynne å fortelle meg litt om hvordan det er å være faglærer på denne skolen

L: Ja, altså, ehm, jeg har, eh, altså jeg er jo egentlig innenfor samfunnsfag da, jeg har studert historie, statsvitenskap og sånn, men det er jo ikke de fagene jeg har mest, jeg har mest norsk og matte. Jeg har bare en klasse i samfunnsfag. Ehm, og jeg er jo ikke noe sånn faglærer i den forstand at jeg har et fag som jeg har med veldig mye mye klasser, nå er jeg mer sånn tradisjonell klasselærer som har et, ja har hatt kun to klasser og de har jeg både i matte og, en tiendeklasse i matte og norsk, og en niende som jeg har i norsk og samfunnsfag og gym og sånne ting da.

K: Mmm

L: Eh, men hvordan det er? Det er jo eh, det er jo eh, ymse, for å si det sånn, jeg vet ikke helt i hva du er interessert i sånn eh, ja hv, hei [inspektør kommer inn og prater skolerelaterte ting med læreren – en elevsituasjon, så jeg stopper båndopptakeren]

L: [fortsetter fra forrige spørsmål]. Altså hva, hva er det på en måte du ute etter? På en måte, er du ute etter, eh, det er altså utrolig eh,

K: Det er et veldig åpent spørsmål

L: Ja, det er et **veldig** åpent spørsmål. Så jeg har litt problemer med liksom om hva eh,

K: Det er bare for å få praten litt igang, men jeg kan godt ta det litt videre, tanke er jo bak at det er en god del flerkulturell, altså du har en flerkulturell skole, så det er liksom faglærer i den forstand med den variabelen som jeg sikter til, men eh, jeg kan si, hvordan relaterer du deg til dine elever?

L: Ja, jeg er jo, hm, jeg prøver, altså jeg er jo ikke en sånn type menneske som går inn i et klasserom og på en måte før en veldig respekt og har en naturlig autoritet da, som det finnes noen som har da. Så min måte og liksom å være lærer på er liksom å, å bygge autoritet på da. Jeg er jo

nettopp gå nettopp gjennom relasjonen til til elevene, at jeg er nødt til å bli kjent med dem liksom, de er nødt til å få et forhold til alle elevene og der igjennom der å bygge, eh lede klassen gjennom de relasjonene på en måte da. Eh, så det er veldig viktig for meg. Så det eh, det er liksom det jeg tenker da, det er min strategi.

K: Og hvorfor ser du på det som veldig viktig?

L: Det er viktig for meg for at jeg skal få det til å fungere. At jeg skal være eh, viktig for dem liksom. Eh, hvis jeg ikke er det, så, så vil elever som ikke har noen sånn naturlig motivasjon for fagene, altså som, som, som vi, liksom vi gjør lekser og jobber i timene, ehm, altså for de elevene er det ikke så viktig for hvem som er lærer, men for dem som ikke har den indre motivasjonen da, så er det veldig viktig for meg å ha den relasjonen til de ellers så gjør de ingenting. De må gjøre det litt fordi at det er viktig for dem at eh, eller altså de gjør det på grunn av *meg* da, litt sånn indirekte.

K: Nettopp, interessant. Og eh, og da på er det på en måte det du får ut av det, er det noe mer enn det du får ut av det, at du binder dem til å jobbe?

L: ja, hmm, jo, du får jo, ja, eh, jeg syns jo alt blir lettere på en måte, når du kjenn, når du blir kjent med de, det blir mer givende for meg, og det blir mere givende for de, håper jeg, det blir lettere å liksom å, ehm, tilrettelegge ting, liksom eh, skjønne hvilket nivå de er på, hva slags oppgaver de kan klare og hva de ikke kan mestre liksom. Eh, ja.

K: Nettopp, så du kan da si at det blir lettere å drive med tilpasset opplæring?

L: ja, det kan man absolutt si.

K: Nettopp, Mmmm, Det jeg lurer litt på er eh, hvordan opplever du individuelle eller nasjonale forskjeller, eventuelt kulturelle forskjeller? Har du en ulik tilnærming til elevene i forhold til det?

L: Eh, nnneeei, altså ikke, eh, man har ulik tilnærming ut ifra hvor godt de behersker språket, selvfølgelig, det avgjør veldig mye sånn faglig sett, men hvor godt de behersker språket, altså det, selvfølgelig hvor lang tid de har vært i landet avgjør hvor mye, er, er bestemmende hvor godt de kan språket da. Men hva slags etnisk, på en måte tilhørighet de har da, sier ingenting om det da.

K: Nettopp

L: Vi har en skole som har mange, veldig mange elever fra eh, for eksempel tamiler da. Også mange pakistanere som er veldig ressurssterke og som er, har veldig eh, de kommer fra hjem som er veldig opptatt av skole, og legger veldig mye vekt på utdanning, og de jobber veldig mye, nesten i mange tilfeller, nesten litt i overkant mye med lekser hjemme. Eh, de er veldig ambisiøse på de, de snakker eh, altså de snakker godt, godt norsk, be- har nes-, bedre leseforståelse enn mange sånn etnisk norske elever har da, som ofte kommer fra, eller da ikke ofte da, men altså vi har jo etnisk norske elever som kommer fra hjem som ikke har noen særlig støtte, eller forståelse for verdiene av skole og utdanning på en måte. Så de, liksom de kulturelle, det går ikke an å generalisere no ut ifra de skillelinjene da.

K: Nei, nettopp.

L: Så hva slags kulturell bakgrunn de har sier veldig veldig lite om hvordan det er på skolen da.

K: Så for eksempelet en fra Somalia kontra an fra Thailand, eh, det blir vanskelig å si noe om at det

er noe forskjell på det i forhold til det i forhold til du

L: Ja, det blir vanskelig. Det kan være veldig ymse, ja, det er ikke noe sånn...

K: Så istendenfor at det er på en måte en gruppe så, for å si det sånn hvis jeg forstår deg rett, så er faktisk individuelle ting da,

L: ja absolutt

K: Så det blir vanskelig å sette ting inn i en gruppe?

L: Ja det blir veldig, eh, hvis jeg får vite at jeg skal ha en klasse som jeg ikke har hatt før og kjenner ikke elevene i det hele tatt på denne skolen her, får vite at de har så og så mange har den bakgrunnen og så og så mange har den eh, kulturelle eller etniske bakgrunnen eller hva du enn kaller det, så vil det si mag absolutt nada om den klassen ut ifra den klassen ut ifra de, hvordan de eh, er faglig på en måte da. Det vil det

K: Mmm, nettopp

L: Det blir kanskje, det vil si veldig mye mere om jeg hadde vist hvilke barneskole de hadde gått på for eksempel.

K: okei, mmm. ja. Og du nevnte litt sånn med, noen med sosial status i hjemmet, eh, at det, det er heller også det det går på, de som har fokus på skole i hjemme?

L: Ja, absolutt

K: Nettopp, ehm, hvordan forsøker du som faglærer å bygge et godt klassemiljø, hvordan er du med på å danne gode relasjoner?

L: Ehm, nei, det er på mange måter, man må på en måte, må jo på en måte ehm, være veldig tydelig da, på grenser og på, på håndhevelse av regler, og man må være , ja man må på en måte demonstrere gyldigheten av regler som går på god oppførsel og orden og og eh, og sånne ting, det tror jeg er veldig viktig og det å være, det å være liksom et forbilde på hvordan man oppfører seg, på en måte.

K: Mmm, ja. Mmm, bra

L: Eh, ja, det ehm, det er et veldig sånt stort spørsmål, det er vanskelig å liksom eh,

K: konkretisere?

L: eh, ja

K: Men, ja, hvilke hovedutfordringer vil du si at du har i din hverdag, at det er ulike kulturer i klasserommet?

L: Jeg syns ikke det ligger så veldig sånn, jeg syns ikke, hovedutfordringene mine, er ikke, går ikke på det på en måte. Det er en hovedutfordring er at vi får elever som, inn på ungdomsskolen som kan, som snakker, eller forstår norsk og snakker norsk veldig veldig dårlig, som har vært i landet veldig veldig, har et år i mottaksklasse eller noe sånt, de kan ha veldig få år med skolegang fra sitt, fra landet de kommer fra av forskjellige grunner. Det er en hovedutfordring, en språkdimensjon da. Det

er en frykt, det er utrolig vanskelig å være en lærer for en som ikke har mulighet for å forstå noe som helst i det som står i læreboka eller i faget, som ikke har grunnlag, eller ikke vil forstå medelevene når de snakker om faget på sitt nivå liksom, det er jo og en hovedutfordring. Når det gjelder det, det rene faktum at det er elever som har bakgrunn i mange forskjellige kulturer eller religioner, det skaper ikke noen voldsomme utfordringer. Det kan skape, kanskje innenfor noen temaer som er ehm, ehm, eh, ja, innenfor samfunnsfag og RLE, selvfølgelig så er det ehm, altså når vi kommer inn på den type tematikk, men det er ikke noen utfordring for såvidt. Jeg ser ikke på det som noe problem at vi tar opp litt kontroversielle ting eller dagsaktuelle ting, konflikter eh, ja, jeg ser liksom ikke at det er noe veldig eh, jeg synes ikke det skaper noe problemer i liksom skolehverdagen

K: Det er ikke en tematikk, hvis det skal være en tematikk så er det språket, manko på språk

L: ja, det er den utfordringen det skaper i den hverdagen her. Det skaper ikke noen utfordringer i form av at de, at det blir konflikter på skolen mellom, altså det er i en veldig veldig liten grad at det følger noen spesielle kulturelle eller religiøse skillelinjer da, det synes jeg ikke at det gjør.

K: nei, det er kjempe interessant, eh, så du vil si at den kulturelle spenningen som jeg nevnte eller som oppstår, så vil det være, ikke nødvendigvis noe med elevene seg imellom, men det vil være mellom elev og lærer, eller da også, også mellom elev og elev i forhold til språk så vil det være den spenningen som...

L: eh, ja, det skaper ikke nødvendigvis noen konflikt, men det er fryktelig vanskelig, å både være elev og ikke, å ha, altså, det å være elev som har, og som skal in på niende, tiende, åttende niende tiende trinn og, så, og du og du er ikke inni språket på en måte, du forstår veldig veldig veldig lite av det som foregår rundt deg da, sånn verbalt sett, eller skriftelig, så, så blir jo det fryktelig vanskelig.

K: Mmm, spennende. Og i en slik situasjon, hvilken rolle spiller du som faglærer i den integreringssituasjonen som er da, som er i klassen, litt med tanke på at skolen er en av samfunnets hovedarena for integrering?

L: Ja, altså ja. Det er ikke sånn som jeg, du er klar over at det er det, og er klar over at du har en viktig rolle, men det tenker jeg veldig lite og veldig sjeldent på. Det gjør jeg, det er det er jo veldig mange nasjonaliteter som er representert her liksom, sånn som, bare i bakgrunnen til elevene da, det er veldig, altså det, elevene her er utrolig flinke til å, til å være sammen da på tvers av alle sånne type ting. De er på en måte eksperter på i å, jeg tror det hadde vært veldig veldig mye vanskeligere for meg når jeg gikk på skolen å få en elev, få en ny elev inn i klassen som snakket norsk veldig dårlig, det hadde blitt veldig, eh, ja det hadde vært en utfordring for den klassen jeg gikk på i ungdomsskolen, mens de elevene her er veldig vant til det, de er liksom lært det fra dag en på en måte, så det blir aldri sånn, det er liksom hverdagen da. De er veldig flinke på det, ja det er liksom ikke noe man tenker så veldig mye på da rett og slett.

K: Nettopp, men da i forhold til da disse språkproblemene, hva gjør da du som faglærer i forhold til det?

L: Nei, jeg må jo bare prøve å tilrettelegge så godt jeg kan da, altså, lage opplegg som på en måten, som på en eller annen måte som ivaretar både de som er, som er veldig sterke i faget og som behersker norsk, altså, læringsspråket veldig veldig godt da, og de som ikke gjør det

K: ja, Nettopp. Ehm, hvis det oppstår, nå har du sagt at det er veldig lite av det, men hvis det oppstår konflikter eller uenigheter i klassen, hva blir din rolle i forhold til det, har du noen

erfaringer i forhold til det i klasserommet som kan ha med kulturforskjeller å gjøre.

L: Nei, jeg har opplevd veldig lite av det, det har jeg, det kan, det kan, jeg vet at det oppstår innimellom. For eksempel i forbindelse med, eh, sånne, når man skal eh, når det er ting i media, karikaturtegninger, hijabdebatt ikke sant, eh, ehm, sånne type ting, så kan det, så kan jo sånne motsetning, eh, altså at det er folk som representerer forskjellige sider av den debatten og konfliktene i samfunnet, men eh, rollen min da er jo på en måte da å, eh, ja, sørge for at det blir eh, diskutert på en sån halvveis saklig måte, at man liksom forholder seg til de reglene som gjelder i et demokrati da.

K: Mmm, ja, jeg syns, dette her er kjempeinteressant og veldig bra eh, har skolen eller for den saks skyld du noen tradisjon for integrering, driver noen tiltak i forhold til integrering?

L: eh, hva, om jeg har noen erfaring med

K: eh ja, har noe personlig engasjement i forhold til det, eller forsåvidt skolen i forhold til det mangfoldet som er her?

L: Nei, eh, vi har noe engasjement, jeg har ikke noe sånne, eh, jeg altså sånne polit..., sånne personlig politisk sett ehm, så er jeg eh, så er jeg eh, verken på den ene eller den andre siden. Jeg er ikke, jeg er ikke eh, eh, jeg er ikke motstander av et flerkulturelt samfunn eller imot eh, liksom innvandring, mens jeg heller ikke er en sånne, eh, altså jeg eh, jeg tilhører heller ikke dem som snakker veldig varmt om det multikulturelle samfunnet og liksom har engasjert meg mot det da, eller for det. Det er, jeg er liksom eh, sånne mellomposisjon da

K: ja

L: Jeg har ikke noe personlig eh, jeg går ikke inn med, jeg har ikke noe personlig prosjekt i dette her da. Hehe [trekker på smilebåndet at dette tenker man ikke på]

K: nei nettopp, flott. Mmmm, nå kan vi fokusere litt på faget, ehm, da blir det jo matematikk og kroppsøving som er fagene som jeg skjønner du har undervist i?

L: Ja, jeg har blant annet, ja

K: Blant annet, ja. Siden det oppgaven kommer til å handle om matematikk, religion og kroppsøving, så da er det matematikk og kroppsøving du har mest erfaring med?

L: ja, sånne ja.

K: Så med fokus på de to fagene. I forhold til spørsmålene at du greier å skille mellom disse to fagene så er det veldig fint, hvis du har lyst til å trekke linjer så er det også veldig bra. Eh, fortell meg litt i forhold til matematikk og kroppsøving hva du synes er viktig med akkurat de to fagene?

L: eh, okei, eh, kroppsøving eh, syns jeg ikke er noe viktig fag sånt, det har ikke noe, jeg er ikke utdannet gymlærer, jeg er , da driver jeg veldig mye med idretten da jeg vokste opp selv, som jeg har liksom grunnlaget derfra for å liksom, jeg kan litt om trening og ha, eh, og liksom kjenner det som, ja altså, jeg kan få en gymtime til å funke, jeg kan masse øvelser og ting som vi kan holde på med, men jeg synes det er et viktig fag i at vi lærer elevene om eh, helt enkelt trening og hvorfor det å holde seg sånne rimelig i form er viktig da, med tanke på livssykdommer kanskje, og ja, den biten der, det syns jeg er det viktigste med kroppsøving, at de lærer seg helt, helt enkle treningsmetoder som de kan bruke selv videre i livet for å sørge for at de ikke, for at de ikke blir veldig overvektige

eller eh, får diabetes eller eh, eh, ja, får kjempevondt i ryggen, altså at de har noen, vet litt hva de kan gjøre for å forebygge sånne ting da.

K: Mmm

L: Matte synes jeg er et viktig fag, det er viktig for at man skal være en funksjonell borger og deltaker i samfunnet, så er man nødt til å kunne, å kunne styre liksom sin egen økonomi og planlegge økonomien sin og, og eh, ja, sette opp et budsjett, at, det er sånn jeg tenker rundt det faget da, samtidig som jeg synes det er et viktig ferdighetsfag i at de lærer seg til å tenke litt abstrakt rundt problemer og lære seg strategier, altså tror mange som kommer til å jobbe som økonomer eller for såvidt i bygg og anlegg kan ha nytte av de strategiene og liksom, ehm, ferdighetene, tenkeferdigheten de lærer seg i det faget da sånn på sikt.

K: Ja, ehm, hvis du tenker på fagene, disse to, hvilke konflikter eventuelt, kan oppstå i disse to fagene, da tenker jeg på det rent faglige og det rent personlige motiverte?

L: Tenker du da som også som spiller det det vi har snakket om integrering og sånne ting?

K: Ja, mmm

L: Nei, altså er det tradisjonelle tingen med dusjing for eksempel, skifting, dusjing, en del aktiviteter som ehm, som er naturlig liksom i gymfaget som det kan være noen av elevene som eh, som vil motsette seg da, som dans for eksempel, som kan være eh, ja strider mot en eller annen religiøs overbevisning da. Ehm,

K: Men er

L: Men, men, i praksis, så så opplever jeg ikke det i det hele tatt. Det gjør jeg ikke. Jeg synes det, har aldri opplevd at det er, at det er ehm, jeg har aldri fått noen spørsmål av noen forelder, har aldri hatt noen problemer med elever som sier at de ikke kan være med på ditt, kan ikke være på med datt. Jeg har hørt at det er et problem, det er ikke alle som dusjer, det er ganske få som dusjer, ehm, men eh, jeg eh, og det det er det er kan jo være sånn hygienisk problem selvfølgelig, men, men jeg tror at det er fordi det er fordi de ikke vil og at det har blitt en kultur blant elevene det å dusje det har vi ikke, det er ikke vits i, de liksom eh, ja, jeg veit ikke hvor mye det er liksom av foreldrene som vil si at, at hvor vidt det er de som sier at det er greit å gymme å bli sett og sånn, men du får ikke lov til å dusje, det tror jeg det er veldig få som sier.

K: Så det er på en måte en felleskultur

L: ja

K: som de har blitt enig om eller sånn

L: ja, som har utviklet seg. De har arvet den her på en måte. Den har vært her lenge. Den oppsto for lenge siden. Det å dusje i boksershorts og eh, det var ikke vanlig da jeg var, gikk på ungdomsskolen å ja.

K: hvis jeg forstår deg rett ut ifra hva som har blitt sagt om før så gjelder ikke dette her noen spesielle grupper, det er rent individuelle at det er eh...

L: ja, men det er koty..., det er nok helt klar overvekt av, jeg tror nok det begynte blant, begynte blant eh, de med en annen religiøs bakgrunn, det tror jeg, for det var nok veld..., altså når det , altså

når det kun var norsk, etnisk norske elever ehm, tidligere så, jeg vil hvertfall tro at det var helt vanlig å dusje etter gymtimene, det var det da jeg gikk.

K: men nå

L: Det har forandret seg det er få av de norske elevene som dusjer og det er enda færre av de muslimske og andre som dusjer. Mmm.

K: Så på en måte alle er representert i det å ikke dusje. Mmm

L: Ja, det tror jeg. Jeg syns, jeg tror, ja, nei, jeg er ikke noe ekspert på dette her altså, men jeg tror nok at det litt sånn derre, noe som har skjedd i dette ungdomskulturgreia, mer enn at det er noe press hjemme fra, se muslimske foreldre som nekter barna sine å dusje.

K: Hva tror du sånne ting kan komme av da eventuelt?

L: Jeg syns det er vanskelig, det er vanskelig å si altså.

K: Ja, hva med matematikkfaget.

L: Det er konflikter i det faget, som, som på en måte kan knyttes litt med det ehm, at det er elever med mange forskjellige bakgrunner, det har jeg ikke opplevd i det hele tatt.

K: Vil du si at det er mindre av det i matematikken i forskjell til andre fag?

L: Ja opplever at det er, det er veldig lite konfliktstoff i, i, noen fag som helst på en måte. Altså det er veldig lite konflikter som oppstår i det faktum at det er representanter av mange religioner og kulturer. Det blir, det kan, som sagt, det kan når vi tar opp kontroversielle tema i samfunnsfag, så er, så kommer det uenighet som gjenspeiler de skillelinjene som finnes ute, altså i den offentlige debatten, men eh, ja, nei, nei, det er ikke noe, jeg ser ikke at det oppstår noe, i matte så er, er jo ikke det tilfelle heller.

K: Fint, ehm, kan du gi meg noen eksempler eller gjerne fortell om noen av de beste og verste opplevelsene i fagene dine? Hvis det da kan trekkes opp til kulturell spenning i undervisning, så gjerne det. Eller noe som har oppstått på grunn av faget?

L: Mmmm, tja, nei, altså da, da blir det ikke gym og matte da, er det greit?

K: Ja bare...

L: Altså sånn i forbindelse med det er jo, det er jo eh, beste sånn for meg er jo opplevelsen at man greier å utvide horisonten litt da, at de klarer å se litt lenger enn det de gjorde tidligere, at de klarer liksom å få litt flere perspektiver på ting da, at de, hvis vi snakker om eh, et eller annet tema i samfunnsfag som eh, som er aktuelt og som er litt betent kanskje, eh, at man klarer å få frem at dette her er mer komplekst enn det, enn det de kanskje trodde tidligere, at man klarer nyanse, at man får inn noen nyanser, de er ofte veldig bastante ikke sant, det eh, så så det er jo meningsfylt ikke sant, det skaper veldig gode opplevelser for meg da som lærer, men forhåpentligvis for de da, at det gir dem opplevelsen, okei, det var liksom ikke så enkelt som jeg trodde. Det er liksom, eh, en typiske positive ting.

K: Mmm

L: eh, men det vil det jo vært uansett, altså, om det hadde vært på 1950-tallet ville det likevel, det ville sikkert ikke vært noe forskjell, mens, nei negative, det, eh, det som er , [lang pause]det som er, det som er, eh, det tilbake til det jeg sa istad, når man ikke får til, altså elever som kommer og kan, som kan, som snakker veldig dårlig norsk, de får helt en utrolig vanskelig oppgave ikke sant, de skal sitte på skolebenken og ha fag som er designa for elever som har vært igjennom 8-9 år i norsk skole. Det er en eh, kjempeutfordring, og de som ikke helt, ja de som ikke eh, de som ikke får til å, ja de som faller igjennom der da, det de at de gir opp og at de mister trua på seg selv, at de eh, og det det skjer jo, selvfølgelig.

K: Mmm

L: Ehm, det synes jeg er det verste, at de, man merker liksom at dette her, ja, at de har gitt opp liksom, at det er ikke viktig for de. Man det er jo selvfølgelig, hvis det ikke er noe er noe særlig skoleflinke i utgangspunktet, kanskje de sliter med noe i tillegg til språket, ikke sant, de har det vanskelig, de har det vanskelig hjemme si, de har eh, ja de kan ha lærevesker i tillegg da, som gjør det veldig veldig tøft. Det ja det er vel det jeg viltrekke fram som det verste.

K: Ja, veldig

L: og liksom se veldig tydelig at det ikke funker, det tilbudet de får er for dårlig.

K: Hva skjer da?

L: Med de?

K: Ja

L: Det som skjer er at de kommer seg jo igjennom her, alle kommer seg jo gjennom ungdomsskolen, men de kan, de begynner å skulke, de eh, altså de de de, eh, hakke med seg bøker, de bryter, de liksom bare flyter rundt, ehm, og de kan ofte trives på skolen sånn sosialt sett, være med venner til en viss grad da, men merker at dette her er ikke noe de har noe særlig tro på, men de og de kommer jo aldri i verden gjennom videregående også, de begynner vel et sted, så havner de i den store prosenten som ikke fullfører da, men hva som skjer etter det, det vet jeg ikke.

K: Mmm, nettopp, så hvis man skal si at det er en gruppe for å gjøre noe som vi egentlig du ikke er så glad i i forhold til dette her, så vil det være de som kommer ganske ferskt inn til lnadet her og har språkproblemer?

L: Ja, det skaper de største utfordringene for oss, for eller for meg da, i min jobb, det er helt klart, og i hele det systemet jeg er en del av, i hele, jeg syns det er fryktelig naivt å, å tro at de skal fullføre eh, en sånn grunnutdanning, på en sånn tilnærma normalt eh, på tilnærma normal tid. Altså man må, det er veldig behov for noe mer da.

K: Mmm, hva vil du si at du, du savner i forhold til akkurat den problematikken?

L: Altså, jeg vet jo for eksempel at det finnes noen steder som er mellomstasjoner mellom ungdomskole og videregående, eh, som jeg tenker er en veldig fornuftig ting her ikke sant, at de eh, altså det ikke er noe vits å sende noen inn i videregående når man på forhånd vet at man ikke har noen forutsetning for å klare. Da bare forskyver man bare ansvaret, og problemet i neste ledd da. Ja sånne ting, og bed, litt, et eller annet system med eh, Nei det er vanskelig, altså det er mottaksklasser og sånn kan være fantastisk bra, men forskning det, mye tyder på at de lærer kjapper når de får større kontaktflate med språket da, og det får du jo på skolen her. Det er veldig vanskelig

problematikk, og jeg skjønner på en måte at det ikke er noen fullgod løsning på plass, men, eh, ja nei, det fungerer ikke alltid så veldig godt.

K: nei,mmm, Spennende eh, sånn i forhold til ekskursjoner i, i forhold til RLE eller om du har noe sånn i matteklassen, abelkonkurranse for den saks skyld, eh, noen opplevelser rundt det, i forhold til det å skape samhold, godt klassemiljø eller?

L: Ehm, nei, jeg hakke, altså vi har ikke, eh, jeg har ikke noen spesielle opplevelser rundt det, det er veldig eh, det er veldig årlight å være sammen med elevene og ta de med ut av den settingen de er i hver eneste dag, og det har helt klart noe med, helt klart veldig mye positivt med det, men jeg har ikke noe spesielle opplevelser knyttet opp mot det, har ikke noe jeg kan trekke fram som har noe særlig poeng.

K: Okei, vi går litt videre. Hvilket verktøy ser du i disse fagene som kan brukes til arbeid med integrering eh, av elever til da fremtidige borgere, eh eller da til et bedre klassemiljø? Hvordan kan fagene bli brukt.

L: Jeg syns det er veldig vanskelig spørsmål, med, ehm, ehm, det eneste som, alt fornuftig jeg har å si er gym er en arena for de som ikke er så veldig sterke i teoretiske svar da. Og at de, det er veldig ofte at det er gutter spesielt, som gjør det, får veldig dårlig karakterer, som ikke takler skolehverdagen med mye stillesitting, mye teori, at de er veldig glad i gym og er veldig stolt i det de klarer i gym og veldig ambisiøse sånn i faget, sånn gymkarakter, de skal ha god gymkarakter, så det, det er noe positivt jeg ser i det faget som er i hvertfall et fag som, hvor de, der de får noen sånne positive mestringsopplevelser, at de er blant de flinke da, vise at de er flinke til noen. Men ehm, og det er helt klart viktig for klassemiljø også da, det er viktig å ehm, ja, at de eh, at de får den muligheten til å til å vise at de mestrer noen ting. Men ellers syns jeg det er veldig vanskelig, hvordan, hvordan man kan bruke matte som et verktøy i så måte, det eh, altså det er ikke noe jeg tenker på liksom, eh, i hverdagen da. Når jeg planlegger timer, eller når jeg, det er nok litt det, hele det integreringsperspektivet er det veldig lite, det er ikke noe, jeg tror ikke, nå tror jeg snakker for flere enn meg selv, det er ikke noe vi lærere snakker om, vår debatt er liksom ikke, vi snakker om undervisning, hva som funker og hva som ikke funker. Det er aldri en variabel vi tar opp. Det er bare liksom, sånn er det bare på en måte, det er ikke noe tema. Vi kan bli frustrerte over å få en ny elev i klassen, kommer fra mottak, kan hende at, herregud nå kommer det enda en. Det kan være sånne ting. Sånne ting kommer opp selvfølgelig. Eh, men det er det er veldig lite ehm, vi snakker veldig lite om det, det er ikke noe tema på en måte.

K: Nei, jeg syns, det er også noe av grunnen av min motivasjon for at jeg spør om disse tingene, om man litt ubevisst bruker det, selv om det ikke er ens motivasjon til hvorfor man gjør det, for eksempel hvordan man organiserer mattetimen, eller kroppsøvingstimen eller samfunnsfagstimen som faktisk har denne effekten hvor du faktisk bruker det som et verktøy, så det er det som er mitt ønske med det fokuset som bringer meg litt til det neste spørsmålet som går på litt av det samme, og det blir da, og da blir det en veldig tenkt situasjon, og tygg gjerne litt på det for å se hva hva hva du kunne gjort i dette tilfelle her. Hvilke muligheter er det da i disse fagene som da kan eh, skape spenning eller problemer eller spenning eller fremme mellom ulike kulturer, du har forsåvidt snakket litt om det, men hvis du tenker deg en, en tenkt situasjon at faget, disse to fagene eh, hadde vært de gitte rammene for integrering, at nå skal vi drive med integrering i dette faget, hvilke muligheter tror du faget kan komme eh, med i spenningen mellom da ulike kulturer, dette mangfoldet som er i klassen?

L: Ehm, altså det er sikkert noen muligheter når du snakker om integrering som en måte de skal bli kjent med hverandre, med hverandres bakgrunn og sånne ting. Kunne trekt frem forskjellige tradisjoner innenfor matematikken for eksempel, indiske, arabiske tradisjoner som har lange og og

liksom veldig eh, gode sterke tradisjoner da. Eh, andre måter å løse det, drive med hoderegning på for eksempel som de har i India, som er mere effektive som de metodene vi har, eh, men, men, og i gym, samme i gym, man kunne kanskje hatt eh, brukt det aktivt som en måte å gjøre elevene kjent med forskjellig eh, typer eh dans aktiviteter, idretter fra forskjellige, forskjellige eh land, man kunne brukt det til som en måte til å integrer, eller måte å bli kjent med norsk kultur, altså norsk folkedans liksom, masse sånne ting, men det som er, det jeg opplever da, er atte, skolen er en veldig sånn, som du sier, en kjempeviktig arena for integrering, arena hvor de blir kjent med, med det norske samfunnet og sånne type ting da, men elevene, liksom som en gruppe er allerede integrert, på en måte, de er allerede. De trenger ikke drive med sånne type ting for at klassen skal fungere. Den fungerer veldig veldig godt. De elevene her er eksperter i det å, i det å, i å være sammen med folk fra totalt forskjellige bakgrunner. De er mye flinkere enn det jeg er, personale på skolen her sikkert, det er helt naturlig for dem, de er veldig veldig flinke, veldig få problemer med å få nye elever inn, det går nesten av seg selv, vi trenger nesten ikke gjøre noen ting. Fordi veldig mange har vært i den situasjonen selv og det liksom, det er de fantastisk flinke til da, så ja, så selvfølgelig, vi bruker, kan jo bruke fagene til å gjøre dem kjent, til at de skal lære om det samfunnet som de liksom skal integreres inn i da, altså de norske verdiene, demokratiske verdier, ikke sant, eh, men eh, ja. Eh, altså nå er jeg på vei til et litt større poeng da, det er atte, måten den herre debatten blir ført på i medier og offentligheten på da, det er en sånn, eh, altså det jeg ofte merker, er når jeg leser kronikker og sånt, som skrives i frontene i disse debattene, jeg kjenner meg ikke igjen

K: nei

L: kjenner meg ikke igjen i det de skriver, verken de som jeg kjenner igjen, min hverdag og mitt virke i de som eh, er veldig liksom, motstandere av, av eh, av flerkulturelle samfunn og sånn, og jeg kjenner meg like lite igjen i de som er forsvarerne av dette her på en måte. Jeg tror mye av grunnen til det er at de bor ikke i *stedsnavnet vi er på* eller noe sånn, de bor ikke, de bor ikke i fjellet på Drammen eller, altså de har en veldig akademisk type tilnærming, de kjenner det fra forskningsrapporter og fra teoretiske avhandlinger og om viktigheten av eh, ja, det en, en sånn type tilnærming til det da. Ehm, så, så, ja. Eh, og jeg jeg ja, og jeg ser mange mange eh, farer liksom, mange ting som ikke går så veldig bra og mange ting som går veldig bra, men jeg kan ikke greie å relatere det til den store debatten. Ja, jeg blir litt sånn oppgitt over den da. Syns den er sånn eh, ja jeg, ja, jeg liksom jeg klarer ikke å, jeg klarer ikke å liksom kjenne meg selv igjen i det i det hele tatt, og jeg syns den fanger opp veldig lite da av det som skjer.

K: Vil du si at den kanskje til og med konstruerer noe?

L: Ja, så absolutt, på mange måter så gjør den jo det. Den tildekker veldig mye og, eh, ja jeg tror den har mange funksjoner, sånn veldig mange veldig mange ikke er helt klar over da, eh,

K: Hva tenker du på da?

L: Nei for eksempel så tenker jeg på, jeg tenker på at, at det i veldig stor grad, altså grunnen til at man har dårlig resultater og sånn på, det henger sammen med det jeg sa istad, hvordan klassen er satt sammen med kulturelle og religiøs bakgrunn og sånn, sier veldig lite om en klasse da, hvor sterk eller svak den er eller hvilket snitt den ligger på og sånne ting. Og forklare her ute trenger ekstra ressurser, eller hvorfor de har svakere snitt enn på vestkanten, så kan man peke på en større andel innvandrere og sånne ting, som ikke jeg, det stemmer ikke, liksom. Eh, for eksempel et sånt klasseperspektiv da, at sosial bakgrunn har noen forklaringer, altså hva slags hjem de kommer fra, hva slags holdninger foreldrene har, ikke så mye, ikke så mye økonomien, økonomien er veldig veldig viktig, men det kan være, altså, det det er klassedimensjon her da som drukner helt da, synes jeg

K: Mmmm, veldig veldig spennende. Da er vi på siste del. Eh, og ehm, du har forsåvidt sagt litt om det, eh, men eh. Imøte med flerkulturelle elever, da tenker jeg på en som har for eksempel en arabisk identitet og en norsk identitet, at elever lever i to vidt forskjellige kulturer og føler seg hjemme i begge kulturer, eller det motsatte at man føler seg hjemme i verken ...

L: Mmmm

K: ... hos foreldrene sin eller her på skolen eller det norske samfunnet. Hvilke spenninger eller utfordringer kan oppstå og hva har du eventuelt opplevd selv med elevene dine?

L: Nei, altså det kan oppstå ofte en slags ehm, spenn, altså problem for dem, det gjør det jo ofte, ehm, at det, ja at det kan være, det jeg har, eh, avhenger veldig av hvordan foreldrene, i hvor stor grad foreldrene er integrert da. Altså hvor stor, liksom hvor stor kontaktflate de har til det norske samfunnet på en måte, og hvis de har det i veldig stor grad, så er det veldig ofte uproblematisk for elevene å ha, være trygt forankra både som en som har en bakgrunn i eh, ja eller som har en identitet som stammer som araber for eksempel da, og eh, og også som norsk. Det kan være sånn helt uproblematisk, men det kan også, det kan, det oppstår selvfølgelig spenninger der, de kan, å lojalitetstypekonflikter, vanskeligheter for elevene da, spesielt når de begynner liksom tiende, niende tiende klasse hvor de former sin egen identitet da, at det former liksom selvoppfatningen sin, så kan det bli vanskelig, men det er vanskelig for alle uansett. Det er en sånn tenåringsgreie, men det er kanskje ekstra vanskelig for dem, men det er ikke noe mønster i det. Det er ikke noe som jeg kan eh, det er jo veldig vanskelig for elever som har, veldig liten altså som har foreldre som snakker veldig dårlig norsk som ikke, kanskje jobber eller jobber steder hvor de ikke lærer seg bedre norsk heller ikke sant, altså foreldrene henger sammen med eh, har kun venner eller familie og venner fra landet de kommer fra opprinnelig. Når elevene drar hjem så drar han på en måte fra et, et sted og et samfunn som er norskspråkelig, altså at man drar fra en kultur til en annen da, når man tar bussen eller går til skolen. Det er et, det er sånn, ja, det er et problem, men det jeg har mye med språkopplæring, at det blir fryktelig vanskelig, at de kun møter norsk språk på skolen da. Det blir en sånn pedagogisk utfordring.

K: ja, hvis jeg forstår deg rett nå, hvis man ikke har problemer med det norske språket, vil da heller ikke det være et like stort problem, dette her med to kulturer?

L: ja, de de er jo ikke, nei, altså nei, de de de, jeg opplever ikke det som en, det er ikke noe problem som dominerer skolehverdagen da. Altså det er sikkert kjempeproblem for mange elever altså, kanskje de tar til seg verdier, altså i forhold til, ja politisk ikke sant, som, som, at de, liksom, rives og slites litt mellom forskjellige ting, men samtidig så har de ikke kommet i noen alder som hvor de liksom må, eller de fleste, hvor de må ta så veldig store valg, det blir liksom ikke helt, det er fortsatt ganske ferskt på ungdomsskolen. Det blir sikkert mye større når de skal begynne å få kjæresten eller kommer i den type person eller skal velge yrker eh, ja.

K: Mmm

L: At det blir mer konflikt, kan bli større konflikt enn de forventer, at de må ta et eller annet opp, gjøre et eller annet da, som, som kan bryte med de forventningene har hjemme fra eksempel. Som de ikke må, altså, de blir ikke konfrontert med det når de er såpass unge som de er her da. Men jeg syns, nei ja, eh, Ja nei, jeg har ikke no, det er vel det.

K: Da vil jeg si tusen takk for det

L: jo, bare hyggelig

K: Med det så avslutter jeg intervjuet [lydopptaker slutt]